

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw H. Sahin</p> <p>Raadsleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw L.S. de Bruijn De heer D.R. Cupedo De heer M. van 't Eind De heer M.J. van Enk De heer M.A.J. Ezinga Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E. Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G.A. Kruger De heer J. Loof</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. el Majjaoui Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer R. Nunnikhoven De heer U.H. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer W. Smith De heer E. van der Veer De heer Q.L.A. Veerman Mevrouw W. van der Weij Mevrouw E. Woudstra De heer A.M. Zoghbi</p> <p>Afwezig: De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M.V. Weterings</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen Wethouder S. van de Waart Wethouder M. Wit</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren, beste leden van de raad. Ik vraag u vriendelijk plaats te nemen. Ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 23 september 2025. Graag heet ik welkom de leden van de raad, de fractie-assistenten, onze wethouders, medewerkers, vertegenwoordigers van de media, aanwezigen op de publieke tribune. Het is mooi om te zien dat u veel beter zichtbaar bent op deze manier. Welkom en de kijkers online. Ik hoop dat u allemaal een hele fijne zomer heeft gehad en veel energie hebt en gestart bent met een goed gevoel na het zomerreces. Of misschien zijn er al mensen die weer toe zijn aan vakantie, ik zie ook. In het bijzonder heet ik vanavond welkom onze gasten van de raad, zojuist met hen kennisgemaakt. Welkom mijnheer Mulder, mevrouw Flinterman en mijnheer Van Veldhoven. Ik hoop dat u een plezierig gesprek heeft gehad met onze raadsleden en zij u meer inzicht hebben gegeven in hoe de lokale politiek hier werkt. En in ieder geval zijn we heel blij dat u er bent. Er staan vandaag interessante punten op de agenda en u bent welkom om de hele raadsvergadering bij te wonen. Maar mocht u eerder willen vertrekken omdat de vergadering te lang duurt, dan is dat ook prima. U kunt de

vergadering ook verder online volgen. Welkom. Allereerst wil ik beginnen met een korte terugblik op afgelopen vrijdag. Een aantal van jullie heb ik daar ook gezien. Wij hebben de Vrijheidslezing georganiseerd en ik ben heel trots dat wij samen met onze betrokken inwoners, de leden van de werkgroep 80 jaar vrijheid in het bijzonder, een heel bijzonder herdenkingsjaar hebben afgesloten. Het is een heel rijk jaar geworden met vele herdenkingen, vieringen en verschillende activiteiten voor jong en oud. Een van de resultaten is het prachtige bundel, 80 jaar vrijheid in Rijswijk, geworden. U krijgt van ons een exemplaar. Als het goed is heeft u er eentje getroffen op uw plek en het is echt heel mooi geworden. Dan de vergaderorde, eigenlijk hoef ik dat niet meer te noemen, dat is al vastgelegd in het Reglement van Orde. Maar we werken met spreektijden en de instructie, informatie is u ook bekend. Op uw tafel staat de informatie vanuit de griffie aan u gegeven en vanavond gaat u wel de klok zien, zodat we ook, zodat u ook goed kunt zien hoeveel spreektijd u nog heeft. Uiteraard is het niet zo dat u de maximale spreektijd per se moet invullen. Het is natuurlijk wel de mogelijkheid, maar ook in dat geval als u dat niet wenst, is dat natuurlijk helemaal prima. Dan iets wat ik altijd benoem en dat zal ik ook blijven benoemen zeker in deze tijd, respect. Ook voor deze vergadering vraag ik u respectvol met elkaar om te gaan. De woorden die wij uitspreken hebben betekenis en invloed, ook online. Het belang van goede omgang is ons allemaal, zeker na de ongeregelde heden en geweld van afgelopen zaterdag zelfs richting de politie, nog belangrijker geworden. Laten we alert blijven en de goede verstandhouding die we hier in Rijswijk met elkaar hebben alleen maar versterken, want dat is in het belang van onze inwoners. Dan ga ik naar de berichten van verhindering. We hebben bericht van verhindering ontvangen van de heer Dolmans, van de heer Weterings en de heer Van Dam. Voor de rest zijn alle raadsleden volgens mij aanwezig. Dan, beste raadsleden, we hebben vandaag ook een feestje. Vandaag is jarig de heer Ezinga en mevrouw Koegler. En gisteren was mevrouw Woudstra jarig. En namens alle aanwezigen feliciteer ik u alle drie en ik ga u even bij voornaam noemen, Elze, Menno en Annemie, van harte met jullie verjaardag. En ik wens jullie samen met jullie dierbaren een heel gezond en heel liefdevol nieuw levensjaar. Voorgaande keren heb ik steeds een gedichtje voorgelezen van Toon Hermans en ik heb er nu ook eentje gevonden voor jullie alle drie van toepassing. Voor ons allemaal. Geluk. Geluk is geen kathedraal, misschien een klein kapelletje. Geen kermis, luid en kolossaal, misschien een carrousselletje. Geluk is geen zomer van smetteloos blauw, maar nu en dan een zonnetje. Geluk, dat is geen zeppelin, het is hooguit een ballonnetje. Dus van harte gefeliciteerd nogmaals. Dan de trekking van het stemmingsnummer. We hebben even getwijfeld, goh, hadden we dat nou afgeschaft of niet? Hebben we afgeschaft hè? Bij hoofdelijke stemming is het niet echt nodig, maar we kunnen het wel doen. Jullie griffier vindt dat het niet hoeft. Nou, de laatste vergadering. Oké. Dan gaan we door naar de leden bureau van stemopneming, want dat moet wel. Als voorzitter stel ik voor te benoemen de heer Oelen en als leden de heer Van 't Eind en mevrouw Van der Weij. Dat heeft uw instemming? Dan zijn zij benoemd. Dan ga ik naar de mededeling van het college. Er zijn drie wethouders die een mededeling aan u willen doen en daarom wil ik als eerste het woord geven aan wethouder Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Zoals u misschien al wel gelezen heeft hebben wij samen met de HTM opdracht gegeven om diverse onderhoudswerkzaamheden uit te voeren tussen 13 oktober en 16 november van dit jaar. Op drie locaties worden spoorstaven vervangen en aansluitend vervangen wij op die locaties ook asfalt. De werkzaamheden die de meeste impact zullen hebben voor u als inwoner en voor al onze inwoners en ondernemers is de afsluiting van de Prinses Beatrixlaan richting Den Haag tussen de Admiraal Helfrichsingel en de Sir Winston Churchilllaan. Deze afsluiting staat gepland van 17 oktober 7.00 uur tot 27 oktober 17.00 uur. Dat is bewust in die periode gedaan, want dat is de herfstvakantie, dan verwachten we de minste verkeersdruk. Het zijn werkzaamheden die wel uitgevoerd moeten worden, het spoor is er niet goed aan toe. Dus we

kunnen er ook niet omheen en we pakken die kans om het zelf met extra werkzaamheden rondom te laten uitvoeren. Het verkeer wordt omgeleid via de Plaspoelpolder, Rotterdamsebaan en de Wippolderlaan. We hebben allerlei maatregelen getroffen in ieder geval om mensen te informeren. Maar wat we wel gaan doen is twee rechtsaf rijstroken op de afrit A4 vanaf Amsterdam gezien wordt afgesloten en het verkeer kan deze richting alleen richting Rijswijk Buiten en Delft rijden. Dat heeft de bedoeling als doel om de Muziekbuit en Stervoorde enigszins te ontzien in de drukte. Een andere maatregel die we tegelijkertijd noodzakelijkerwijs treffen is de afsluiting van de Van Rijnweg in deze periode gedurende de afsluiting van de Prinses Beatrixlaan. We hebben alle opties bekeken, maar we verwachten dat door de afsluiting van de Beatrixlaan de druk op de Van Rijnweg zo hoog wordt dat het in ieder geval niet verstandig is om het open te houden. Een dusdanig groot risico dat we tot deze maatregel overgaan. Nou, normaliter zoals we altijd doen wordt iedereen geïnformeerd, inwoners, ondernemers, omwonenden en bedrijven via alle communicatiemiddelen. Dat is in de vorm van flyers, digitaal, een informatieavond en fysieke informatie-uitingen buiten, vooraankondigingen op gele borden en een persbericht over de uitgevoerde werkzaamheden. Tegelijkertijd zijn we nog even aan het kijken of we een timelabs kunnen maken, zodat ook mensen vanaf afstand de werkzaamheden kunnen volgen. Dat is puur om ook een beetje inzicht te geven wat we nou precies doen, want het is wel ingrijpend. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan mededelen dat we vandaag een brief hebben gestuurd naar de staatssecretaris van IenW over de problematiek van de lachgascilinders. Want sinds 2023 valt dit zoals u allemaal weet onder de Opiumwet. Maar uit cijfers van het ministerie blijkt nu dat de schade door ontplofende cilinders in verbrandingsovens jaarlijks op 65 miljoen euro wordt geschat. Daarbovenop komt nog dat wij als gemeente jaarlijks nog eens 130 duizend euro kwijt zijn aan het opruimen van lachgascilinders. Uw raad heeft vorig jaar bij de begrotingsbehandeling een amendement aangenomen om deze kosten niet in de afvalstoffenheffing op te nemen. Met als argument dat de rechtszaak van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsdiensten, de NVRD, tegen de staat over de verwerkingskosten van de lachgascilinders nog lopende was. Nou, die rechtszaak is eigenlijk nog steeds niet afgerond. De zittingsdatum voor deze bodemprocedure is gepland in november. We hebben daarnaast geprobeerd om in aanmerking te komen voor de subsidieregeling, opruimen drugsafval, maar onze aanvraag is afgewezen. In de brief die we vandaag hebben verstuurd, verzoeken wij de staatssecretaris om gemeenten en de branche passend te compenseren, net zoals dat is gebeurd voor de extra kosten die de nationale politie heeft gemaakt voor het onder de Opiumwet brengen van lachgascilinders. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Dan geef ik het woord aan mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, dank u wel, voorzitter. In navolging op een vorige mededeling aangaande onze knaagdiertjes in onze stad en de sluiting van het Knaaghof bij de school Yuverta. Die hebben we, daar hebben we een contract mee met de Dierenbescherming. De dieren worden tot op heden in Vlaardingen gebracht of Ridderkerk moet ik zeggen, want asiel in Vlaardingen is nog niet af. Ik heb samen met alle wijsheid in ons college besloten om de overeenkomst met de Dierenbescherming die het einde van dit jaar afloopt, niet te verlengen. De reden daarvan is dat we een opvanglocatie voor onze knaagdieren dicht bij huis gevonden hebben, dat is namelijk Het Knagertje. En daarmee zullen wij hun overeenkomst gaan sluiten. U ontvangt verdere informatie nog met een raadsinformatiebrief binnen korte tijd van mij. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 1.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Kunnen we door naar agendapunt 2, spreekrecht burgers. En aangemeld heeft zich mevrouw Liesbeth Jansen en zij komt inspreken over het raadsvoorstel bindend advies planwijzigingen HBG-locatie. Mevrouw Jansen, u heeft vijf minuten spreektijd.

Inspreker: Ik heb wel een bril nodig. Ja. Geachte raad, in de Bogaard wordt veel gebouwd aan de woningen die zo nodig zijn. Met de net opgeleverde The Beatrix, The Orchard, Hof Van Rijswijk en HBG-locatie worden er bijna 1600 woningen, 4000 vierkante meter nieuwe retail en 587 parkeerplaatsen opgeleverd. Vanavond ben ik hier om u te vragen om een pas op de plaats te maken met de ontwikkelingen van de Bogaard. Om te stoppen met het nemen van onherroepelijke besluiten, zoals het plan van de HBG, zonder een integraal beeld te hebben, o, ik mag niet naar achter stappen, van de consequenties voor verkeer, verkeersveiligheid en parkeren. Ik woon in Den Haag, of ik woon in Den Haag, ik woon in Rijswijk op het waterbed tussen Den Haag en de Bogaard. Op dit moment kunnen we gratis parkeren zonder parkeerproblemen en ik ga ervan uit dat we op een gegeven moment best wel gaan betaald parkeren. Maar mijn vraag is, willen we echt met deze aanpak al het blik naar de straat verbannen, terwijl de bestaande parkeergarages weg worden gegeven aan de parkeerplaatsen die de ontwikkelaars moeten maken? In 2019 bij het vaststellen van het masterplan in de Bogaard is er door de toenmalig wethouder toegezegd aan de raad dat het verkeer, parkeren, et cetera, integraal inzichtelijk gemaakt zou worden voor het masterplan in de Bogaard. Niet alleen parkeren voor de nieuwe woningen, maar ook parkeren voor de nieuwe retail en de bestaande woningen, kantoren, sport en ook retail. Tot op heden is dit onderzoek er niet gekomen en met achteraf monitoren creëer je een situatie die je aan de voorkant had kunnen voorkomen. Destijds is gekozen in het masterplan om een knip te maken tussen het plangebied, het winkelcentrum en het onderzoeksgebied dat de ontwikkelingen aan de Bogaardkant van de Beatrixlaan of aan de HBG-kant van de Beatrixlaan. Op deze manier bleef het gepland aantal woningen onder de wettelijke grens van 2000 woningen die nodig was voor een formele MER-procedure. En daarmee was ook de inspraak van de bewoners, ja, die konden niet inspreken. Nu zegt de wethouder op basis dat de parkeernorm van het masterplan het aantal parkeerplaatsen van de HBG-locatie is aangepast. Maar je kan natuurlijk niet aan cherrypicking doen. Voor de Wet ruimtelijke ordening is de HBG-locatie geen onderdeel van het masterplan, maar voor het parkeren wel ineens. En als het dan toch onderdeel moet zijn van het masterplan, in het masterplan staan gewoon 550 parkeerplaatsen. Nou tril ik te veel om hem om te slaan. Even kijken. Ik lees al tien jaar de stukken voor de HBG-locatie. Het eerste bestemmingsplan was 1200 pagina's, de tweede 1400 en de derde 1600 pagina's. En ergens op pagina 550, ik weet niet meer in welk stuk, stond dat er in de wijk een rotonde moest komen, omdat er maar een uitgang was aan plan. En weet u wat er in de onderliggende stukken staat op dit moment waar u ja tegen zegt? De Beatrixlaan staat 's morgens vast en mensen zullen dus andere wegen gaan zoeken door de wijk waar straks ook het kindcentrum in gebruik is. En, nou ja, u kan u voorstellen wat dat betekent. En beseft u dat de kruising van Irenelaan, Markelaan, Beatrixlaan nu al een rot punt is voor de fietsers en wat gaat dat straks doen? En als ik het vraag tijdens de participatieavond, dan krijg ik het antwoord, dat is voor de gemeente. Beseft u dat de ventweg die gepland is voor de pakketdiensten en de vuilniswagen, dat dat het huidige fietspad is? En dat een ideaal ding wordt voor sluipverkeer voor de Generaal Spoorlaan, die 's morgens ook best wel vaststaat. En als ik hiernaar vraag op de participatieavond krijg ik het antwoord, dat is voor de gemeente. Mijn vragen stonden niet in het verslag van de participatie en ik heb een reactie gegeven. En ik krijg te horen, dat wordt aangepast nadat het behandeld is in de raad. Op de dag van de participatieavond van de HBG, ik kan nogal zeuren, zat ik met de gemeente in een

hoorzitting over de BVB, oftewel de herinrichting van de Beatrixlaan. Er werd gezegd dat de herinrichting van de Beatrixlaan ... Sorry, ik moet even mijn verhaal volgen, want anders gaat het fout. Ik ga even terug. Ik zat bij de gemeente voor een hoorzitting met betrekking tot de herinrichting van de Beatrixlaan, want veel bestemmingsplannen van het masterplan die hebben als voorwaarde voor de verkeersveiligheid dat de Beatrixlaan wordt aangepast. En op de gemeentesite staat dat dat in 2025 plaats gaat vinden. Tijdens deze hoorzitting kreeg ik te horen dat het verkeer zoveel was toegenomen op de Beatrixlaan dat de BVB nu al niet meer een oplossing zou bieden voor de huidige verkeersintensiteit en dat er de komende vijftien jaar nog niets gaat gebeuren. En 's avonds op de participatieavond krijg ik als antwoord op mijn vraag over de dove gevel en waarom die vervallen is, dat het verkeer op de Beatrixlaan echt veel minder is dan destijds is aangenomen. Dat is ongeveer dezelfde tijd als het bestuursakkoord.

De voorzitter: U heeft nog één minuut.

Inspreker: U begrijpt dat ik als burger dat niet kan rijmen. Nou ja, inmiddels zijn er wel tellingen geweest aan de grens van Den Haag. En inderdaad aan de grens van Den Haag, de verkeersintensiteit die afgegeven is, die nu gebruikt wordt, is bij de grens van Den Haag, maar niet bij de Admiraal Helfrichsingel. Het zal daar ergens in het midden liggen. Nou ja, samenvattend, maak alstublieft een pas op de plaats met de ontwikkelingen van de Bogaard. Maak een integraal overzicht voor het gebied, niet alleen parkeren, maar ook verkeer, verkeersveiligheid. En doe het met alle functies, niet alleen nieuwe woningen, maar ook nieuwe retail, bestaande woningen, kantoren, sport en bestaande retail. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen, voor het inspreken.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan zijn we bij agendapunt 3 gekomen, vaststelling van de agenda. Bij agendapunt 7 is er een motie ingediend door de PvdA, ChristenUnie, GroenLinks en D66. Dat is een akkoordstuk, dus mijn voorstel is om dat te behandelen aan u als bespreekstuk agendapunt 11. Heeft dat uw instemming? Dat is het geval. Als bespreekstuk. Dan gaan wij ... Daarmee is de agenda vastgesteld. Dat is het geval.

4. Vragen van de Raad

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, vragen van de raad. Er zijn geen vragen ingediend door uw raad, dus dan zijn we ook daarmee klaar.

5. Raadsvoorstel Opheffen geheimhouding diverse documenten door B&W en raad (periode januari 2025 t/m juni 2025) (RV 25 041)

De voorzitter: Dan gaan we door naar de akkoordstukken. Akkoordstuk 5, raadsvoorstel opheffen geheimhouding. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

6. Raadsvoorstel Advies aan Commissariaat voor de Media over aanwijzing lokale publieke omroep (RV 25 040)

De voorzitter: Dan akkoordstuk 6, het raadsvoorstel Advies aan Commissariaat voor de Media over aanwijzing lokale publieke omroep. Ik weet dat een aantal fracties hebben aangegeven een stemverklaring te willen afleggen. De heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het college heeft naar onze mening op een zorgvuldige manier de criteria afgewogen. Wij kunnen dan ook instemmen met het voorstel. Wij hechten zeer veel waarde aan een sterke lokale media. Wij denken ook dat we daar ook nog meer versterking aan zouden kunnen geven en mogelijk komen wij later met een motie, bijvoorbeeld bij het begrotingsdebat, om daar meer aandacht aan te geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Mevrouw Van Nunen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter. Ik had ook vooraf aangegeven met een stemverklaring te komen. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van 't Eind. Ik spreek namens mijn fractie ook uit dat wij voor een sterke media zijn in Rijswijk en ook een goede ondersteuning daarvan vanuit de gemeente. Dus wij willen graag op korte termijn ook over de versterking van het mediabeleid spreken met fracties en college.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik het woord aan de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter voor het woord. Eveneens onze fractie zal voor dit raadsvoorstel stemmen, omdat de gemeente nu eenmaal een omroep nodig heeft. Maar vinden het wel teleurstellend en zorgelijk dat de samenwerking tussen de twee aanvragers niet is geslaagd. Lokale media hebben een belangrijke verbindende rol en juist nu zou samenwerking boven polarisatie moeten staan. Het uitblijven daarvan is een gemiste kans voor sterke toekomstbestendige lokale journalistiek en ondermijnt draagvlak op de lange termijn. Tot zover. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, de heer El Majjaoui. Dan geef ik graag het woord aan de heer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Ja, dank, voorzitter. Ik wil hierzo namens mijn fractie nog herhalen wat in het forum ook is gezegd, dat onze steun voor dit raadsvoorstel niets afdoet aan onze dank voor iedereen die zich inzet in Rijswijk als vrijwilliger, ook in het mediavlak. En dat wij hopen dat wij eenieder die daar nu mee bezig is ook in de toekomst nog vaak mogen en zullen zien. Wij zullen ook steun bieden aan onze lokale media waar dat mogelijk is vanuit onze fractie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik het woord aan mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: Iedereen heeft het zo mooi gezegd. We sluiten ons graag aan bij de stemverklaring van de VVD.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Nog andere fracties die een stemverklaring wensen af te leggen? Dat is niet het geval. Dan is daarmee ook het raadsvoorstel vastgesteld.

8. Vaststelling verslag 8 juli 2025

De voorzitter: Dan gaan we door naar de besprekstukken. Allereerst de vaststelling van het verslag. Heeft iemand een opmerking? Kan worden vastgesteld?

9. Raadsvoorstel Beleidsaanpassingen inburgering (RV 25 039)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het raadsvoorstel beleidsaanpassingen inburgering. Dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, als nieuwe bewoner van een land komt er veel op je af. En hoewel er een grote verantwoordelijkheid ligt bij jezelf om je nieuwe land of je nieuwe thuisland je eigen te maken, ligt er ook een verantwoordelijkheid bij het land waar je woont om je daarbij te helpen. Daarom hebben we een inburgeringstraject die gericht zijn op het leren van de Nederlandse taal, zowel te spreken, lezen en schrijven. En je daarmee voor te bereiden en te helpen naar een betaalde baan, je bekend te maken met de rechten en plichten van het staatsburgerschap. En als laatste, je ook kennis te geven over het gebruik, over de gebruiken en omgangsvormen die onze samenleving kent. Wij. Rijswijk vond de geformuleerde doelstelling in dit raadsvoorstel niet duidelijk genoeg weergeven wat inburgering dus is. Vandaar ook dit amendement. Met de hergeformuleerde doelstelling is duidelijk wat een inburgeraar kan verwachten van het traject, hoe wij als gemeente een bijdrage leven aan het zelfredzaam zijn van de nieuwe Nederlanders en dit teruggebracht tot het abstractieniveau op verzoek van de wethouder. Het geeft trouwens ook meer duidelijkheid aan de rest van de samenleving wat de gemeente doet om nieuwe Nederlanders te helpen bij het inburgeren. Dit alles is in onze ogen ook een samenvatting van wat er in het forum is gezegd over dit onderwerp. Het verbaast ons dan ook dat de meeste partijen vooraf geen steun hebben gegeven aan dit amendement of met een concreet voorstel kwamen om het amendement aan te scherpen. Wij hopen dat ze dit toch willen heroverwegen en om alsnog steun te geven aan het amendement. Want dit is ook hoe de raad in het forum tegen inburgering aankeek, aan leek te kijken in hun eigen bijdrage. Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Koegler van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler-Böhm: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, tijdens het forum hebben we eigenlijk al inhoudelijk uitgebreid over het voorliggende raadsvoorstel gesproken, dus dat gaan we inhoudelijk niet opnieuw doen. En los van de vraag of en hoeveel asielzoekers, statushouders, et cetera, we in Rijswijk moeten opvangen, is Rijswijks Belang wel van mening dat als mensen hier eenmaal zijn, dat het dan ook belangrijk is om goed en snel mee te doen in de samenleving. En dan is toch de taal leren, de weg naar werk, dat zijn toch de belangrijkste pijlers om mee te doen in de samenleving, dus dat vinden we belangrijk. We staan dan ook positief tegenover het voorliggende raadsvoorstel. In hoofdstuk 6 van financiën is opgenomen dat de beleidswijzigingen budgetneutraal zijn en binnen de toegekende SPUK-middelen gerealiseerd kunnen worden. Maar tijdens het forum hebben we daar aan wethouder Van Malsen nog wat verduidelijking over gevraagd. En toen gaf die eigenlijk vrij nonchalant aan, als we overschrijdingen financieel hebben, dan zullen we dat melden aan de raad zoals we dat altijd doen. En Rijswijks Belang was daar toch door getriggerd, want we vinden inburgeringsbeleid prima, maar dan wel binnen de financiële kaders van de Rijksmiddelen die beschikbaar gesteld worden. En daarom hebben we het amendement wat in iBabs is opgenomen opgemaakt. Waarin we de uitgaven aan het inburgeringsbeleid begrenzen en ook opnemen dat overschrijdingen ten alle tijde worden voorkomen, zodat dit beleid ons geen gemeenschapsgeld gaat kosten. Dat vraagt dus ook wel wat van dit college, dat begrijpen we. Dat vraagt om regie en kostenbeheersing. Maar dat, voorzitter, dat doen we op vele dossiers. We hebben deze raadsperiode met elkaar regelmatig gesproken over bezuinigingen en kostenbeheersing, alle partijen, maar ook de wethouders. Dus dat staat bij ons allemaal hoog op de agenda en we gaan er dan ook eigenlijk van uit dat dit amendement raadsbreed gesteund gaat worden. Niet alleen omdat het inhoudelijk goed

is, maar ook omdat u nu allemaal lekker aan de taart zit, mede namens mijn collega's die ook jarig zijn. Eet smakelijk.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. En dank inderdaad voor de traktatie. Ik geef graag het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik reageer graag even op twee amendementen dus die ingediend zijn en net toegelicht. Ik heb wel degelijk op het amendement van mevrouw Jansen-Dirkx gereageerd. We hebben er nog eigenlijk even over gestoeid ook. Dus ik voel me niet aangesproken door de woorden van mevrouw Jansen dat er niemand gereageerd heeft. Maar we kwamen er niet echt uit. Wat betreft het amendement zoals ingediend door mevrouw Jansen-Dirkx, zien wij niet echt een toevoeging aan wat er in de oorspronkelijke tekst ook staat in het raadsvoorstel. Wat ik wel graag wilde, was wat meer wederkerigheid in het inburgeringsproces vinden. Dat vind ik ook niet echt in het raadsvoorstel. Ik begrijp wel, het is een actieve plicht van inburgeraars om mee te doen in de samenleving. Maar die wederkerigheid die zocht ik een beetje in mogelijk het amendement zoals voorgesteld door mevrouw Jansen en weer van commentaar voorzien door mij, door de PvdA. En daar kwamen we niet uit, voorzitter. Dus ik mis eigenlijk in het raadsvoorstel waar wij wel mee akkoord gaan, mis ik een stukje wederkerigheid en dat voelde ik eigenlijk een beetje als een gemis. Maar goed, daarin blijven we bij steun voor het raadsvoorstel. Wat betreft het amendement van Rijswijks Belang even kort, we blijven gewoon binnen de SPUK-gelden, tenzij. Maar ik heb allereerst niet gemerkt dat de wethouder daar nonchalant op reageerde. Het was gewoon een formeel antwoord volgens ons dat de wethouder altijd ten alle tijden naar de raad teruggaat als er een overschrijding is. Maar we blijven gewoon normaliter binnen de SPUK-gelden zoals afgesproken, dus ik zie geen noodzaak om het amendement te steunen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het CDA vindt het inburgeren van asielzoekers en Oekraïners een heel goed initiatief. Asielzoekers en Oekraïners geven zelf ook aan dat werk of een ontwikkelingstraject en de taal leren hen helpt om zich thuis te voelen in een vreemd land. De in het raadsvoorstel voorgestelde wijziging van de doelstelling onderschrijven wij. Deze wijziging is een verduidelijking en niet een verruiming. De verduidelijking mag niet tot extra uitgaven leiden die de subsidies te boven gaan. Hiermee sluiten wij aan bij het amendement van Rijswijks Belang, wij steunen hun amendement. De wijziging van het uitgangspunt op pagina 3 van het raadsvoorstel kan er niet toe leiden dat een verschuiving plaatsvindt van de inzet van vrijwilligers naar betaalde krachten en daarmee naar een stijging van de kosten per inburgeraar. De inzet van stichting Welzijn voor inburgeraars moet blijven, gelet op hun expertise en activiteit. We vinden dat de start van het pilotproject voor asielzoekers pas kan beginnen als de AMIF-subsidie is toegekend. Dan kom ik aan het amendement van Wij. Rijswijk. Hoe sympathiek ook op het eerste gezicht, het amendement van Wij. Rijswijk is geen verbetering maar een verzwaring van de eisen aan de inburgeraar ten opzichte van het raadsvoorstel. Daarmee overlapt het amendement de vereisten die bij het inburgeringsexamen worden gesteld en verzwart het de eisen als eerder dan drie jaar aan de eisen van Wij. Rijswijk moet worden voldaan. Het amendement noemt geen termijn. Nergens blijkt uit het raadsvoorstel dat dat hier de bedoeling is. De eerder mondeling gegeven voorbeelden van inburgering in het forum spreekt het CDA ook niet aan. Daar komt bij dat in de praktijk bij de taallessen en bij de begeleiding naar werk ook aandacht wordt besteed aan het integreren in de samenleving. In die zin zien wij het amendement als een onnodige uitbreiding. Dat was mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik graag het woord aan de heer Ezinga van de Rijswijkse VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, hartelijk dank. Wij bespreken vandaag dit raadsvoorstel wat in feite een actualisatie betreft van reeds eerder gemaakt beleid. Ik zal het kort houden. Wij steunen als VVD ook dit raadsvoorstel. Met de huidige amendementen die zijn ingediend zou ik kunnen zeggen dat ik wel enigszins aan het stoeien ben. Maar ook de overwegingen die her en der al worden gemaakt in de raad, die steunen wel een beetje mijn vermoedens. Om te beginnen met het amendement van Rijswijks Belang, kunnen we denk ik niet anders constateren dat wat mevrouw Van Nunen zegt, dat het inderdaad feitelijk ook zo is. En dat hoor ik ook graag van de wethouder of dat inderdaad de lijn is die we op deze manier moeten gaan volgen? Dus in eerste instantie kan ik wel zeggen dat wij dit amendement niet zullen steunen, tenzij. Wat betreft het amendement van Wij. Rijswijk, roept mevrouw Jansen-Dirkx eigenlijk een herijking op van de definitie van inburgering. Echter, en daar haalt mevrouw Van Schie de woorden mij uit de mond, de wijze waarop ze het nu heeft geamendeerd leidt tot verzwaring van de eisen. Het is ook de vraag of het daarmee ook datgene oplevert wat nodig is om daadwerkelijk te kunnen inburgeren? Je zou kunnen discussiëren over het feit dat het spreken heel belangrijk is en het lezen ook, juist vanwege alle administratieve rompslomp die er is. Maar dat schrijven bijvoorbeeld wel net even een stapje te ver is. Alleen de vraag is, moeten we dat hier amenderen of is dat iets voor de uitvoering zelf om daarin ook een slag in te slaan en dat eventueel mee te nemen in het geheel? Ook hier hoorde ik wel de overweging van de wethouder af en steun ik vooralsnog dit amendement niet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Ook wij steunen dit raadsvoorstel. Goede inburgering is belangrijk. Het is belangrijk dat we mensen die hier nieuw zijn op een goede manier verwelkomen, dat ze op een goede manier deel kunnen nemen aan de samenleving. Nou, heel veel collega's hebben dat al gezegd en dat we mensen daarbij helpen en ondersteunen. Wij kunnen de aanpassingen in het raadsvoorstel ook steunen. In reactie op beide amendementen. Allereerst het amendement van Wij. Rijswijk. Ik begrijp heel goed de intentie van mevrouw Jansen-Dirkx. Ik heb daar in het forum natuurlijk ook wat over gezegd. Maar ik heb in de afgelopen twee weken ook nog een keer goed naar het voorstel van het college zitten kijken en de doelstelling zoals die geformuleerd is. Ik denk dat de doelstelling zoals die geformuleerd is prima dekt waar het over moet gaan. Ik denk op zichzelf in reactie op wat anderen zeggen dat het herformuleren van deze doelstelling in dit amendement niet per se een verzwaring is, want volgens mij sluit die gewoon aan bij de eisen van de inburgering en dus moeten mensen dat gewoon halen. Maar daarmee twijfel ik heel erg in de meerwaarde, in de extra meerwaarde van dit amendement. Dus ik wacht hierin dus ook gewoon even de reactie van het college af. Voorzitter, het amendement van Rijswijks Belang, die is wat ons betreft overbodig. Het raakt het budget van het recht van de raad. Als de wethouder gelden overschrijdt, dan gaan wij daarover als raad. Dat gaat automatisch naar de raad, mag niet zomaar geld uitgeven. Dus daarmee is het gewoon een overbodig amendement, dus dat amendement gaan wij niet steunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik graag het woord aan de heer Kruger van Beter voor Rijswijk.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik zal kort zijn. We hebben hier uitvoerig over gesproken in het forum. Ik was echt in de veronderstelling dat, en dat klopt ook wel, dat we raadsbreed toch wel eens zijn met dit beleidsaanpassing voor dit stuk. Tijdens het forum heb ik ook aan de wethouder

gevraagd van, joh, het wordt betaald uit de SPUK-gelden. Nou, prima, dat is overheidsgeld. Dat is er ook voor bedoeld. Maar ik vrees eigenlijk, en het antwoord stelde me niet helemaal gerust, dat bij overschrijding hij naar de raad zou komen. Maar dat betekent eigenlijk dat er straks al een mogelijke overschrijding is. En dan is het natuurlijk mosterd na de maaltijd en kan je als raad ook niet veel meer doen, want het is al gebeurd. Dat is eigenlijk ook de reden dat wij sympathiek staan tegen de motie van Rijswijks Belang. Maar we wachten eerst even de reactie af van de wethouder op beide moties. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger.

De heer Kruger: Amendementen bedoel ik.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ik sta sympathiek tegenover dit raadsvoorstel. Inburgering zit goed op de rails in Rijswijk. En juist als het gaat om de integratie van twee kanten wil ik ook even nog een keer de wethouder het compliment geven dat toen De Samenlopers weer bij elkaar kwamen, toen ons azc weer openging, hij een prachtige video heeft gemaakt waarin hij opriep aan het vrijwilligersnetwerk om weer te starten. En die hebben dat ook weer opgepakt, dus nog even dat compliment. De actualisatie van de inburgering lijkt mij mooi aangescherpt op deze manier. Ik zie het amendement over de budgetoverschrijding gaat over bestaand beleid, dat is niet nieuw. Het andere amendement van Wij. over, is het nu wel of niet een verzwaring of een herhaling? Ik heb ook nog even per mail gevraagd erover van, wat bedoel je precies met gedrag? Want het klinkt fantastisch, dat je niet alleen naar de letter maar ook naar de geest eigenlijk je gaat gedragen als goede Nederlander. Maar dat is ontzettend lastig in wetten vast te leggen, in een raadsvoorstel. Dus of je laat het eruit, je laat gewoon het inburgeringsexamen zijn werk doen. Waarin in taal alleen al het gedrag van hoe wij als Nederlanders goed met elkaar omgaan, gewoon uitgebeeld wordt. We geven elkaar een hand, we groeten, we zijn fatsoenlijk met elkaar. Zoals trouwens in heel veel landen in de wereld gebeurt, laten we niet denken dat we uniek zijn. Dus is het nog nodig om dan gedrag of fatsoen nog te noemen zeg maar? Het zit eigenlijk goed ingeburgerd in het examen, zou ik zeggen. Nou, dat is even mijn vraag aan mevrouw Jansen-Dirkx, is het wel nodig? En dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Veerman van D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Twee opmerkingen over beide amendementen. Het eerste amendement sluit ik me eigenlijk volledig aan bij mevrouw Van Schie van het CDA. Aanvullend, we hebben het over spreken, lezen en schrijven. Bij heel veel werkervaringsprojecten in den lande zie je vaak dat het voor heel veel mensen toch wel een belemmering is ook om die werkervaring op te doen. We hebben het over snel aanpassen in die samenleving en snel meedoen. Als je lezen en schrijven erbij zet kunnen sommige mensen ook in SROI-projecten vaak helemaal niet meedoen. Want als ze dat lezen en schrijven dan niet machtig zijn, kunnen ze ook geen werkervaring opdoen. Dus ik vind het eigenlijk een verslechtering, dus om die reden zijn wij op dit moment daar nog niet mee eens. Het verhaal van RB, even nog een aanvulling ook op Ger eigenlijk, als je kijkt over die SPUK, dat is allemaal geen gemeenschapsgeld, maar dat is een specifieke uitkering. En wat het mooie hieraan is, is dat het een bestemmingsdoeleinde heeft en dat dat echt alleen voor dat onderdeel bestemd is. Dus dat is nog even een aanvulling daarop, maar ook daar zullen wij niet mee instemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik graag het woord aan de heer El Majjaoui van de Partij voor de Gelijkheid & Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. Ja, onze fractie steunt het raadsvoorstel en zal dan ook voor stemmen, omdat de doelstellingen voor succesvolle inburgering helder zijn geformuleerd. Wat betreft het amendement van Wij. Rijswijk vindt onze fractie, ondanks de goede bedoelingen, dat de doelstellingen te gedetailleerd en te complex zijn. Dit kan leiden tot administratieve lasten en vertraging in de uitvoering. Bovendien ligt het amendement te veel nadruk op kennis van rechten, plichten en omgangsvormen, terwijl inburgering juist draait om actieve deelname aan de samenleving, zoals werken, sociale interacties. Integratie gaat immers om sociale inclusie en participatie. De punten die het amendement noemt, taalvaardigheid, rechten en omgangsvormen, worden voldoende behandeld in dit raadsvoorstel. Het meten van gedetailleerde kennis zal alleen maar extra administratieve lasten veroorzaken, daarom zal onze fractie tegen het amendement stemmen. Verder gaat onze fractie ervan uit dat het budget toereikend is, zoals de wethouder aangaf. Mocht er onverhoopt toch een overschrijding plaatsvinden, dan zal de raad met de nodige onderbouwing in kennis worden gesteld. Daarom vinden wij het amendement van Rijswijks Belang eveneens overbodig. Tot zover, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad. Geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen voor eerste termijn vanuit het college.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet heel veel vragen gehoord. De meeste vragen en opmerkingen gingen eigenlijk over de twee amendementen, dus ik denk dat ik mijn inbreng ook ga beperken tot een appreciatie van beide amendementen. Te beginnen met het amendement van Wij. Rijswijk. Mevrouw Harmsen die stelde eigenlijk wat mij betreft de vraag het meest kernachtig, is dit amendement een verzwaring of een herhaling van wat we al doen? Ik kan u verklappen, het is dat laatste. Dus de extra zaken die in het amendement aan de doelstelling toegevoegd worden, lezen, schrijven en het op de hoogte zijn van rechten en plichten die het Nederlanderschap met zich meebrengen, ja, dat is al onderdeel van het inburgeringstraject. Het hangt wel af welke route een inburgeraar volgt, want er zijn drie routes. Je hebt de Z-route, dat staat voor zelfredzaamheidsroute waarin men geacht wordt de Nederlandse taal op een aardig niveau, A1-niveau, te beheersen. De B1-route is wat steviger, daar wordt ook echt al een eis gesteld aan lezen, schrijven, spreken op B1-niveau. En de Onderwijsroute is voor mensen die in mbo-, hbo- of wo-onderwijs instromen, dus dat zijn de mensen die doorgaans sowieso al wel wat taalvaardiger zijn. En binnen het beleid dat we nu voeren en sowieso het inburgeringsbeleid houden we dus al rekening mee met het beheersen van de taal op verschillende niveaus, ook afhankelijk van wat een inburgeraar aankan. En het andere punt, dat ging over de rechten en plichten die het Nederlanderschap met zich meebrengen. Ook dat is onderdeel van het wettelijk verplicht inburgeringstraject. Ik ben zelf elke maand aanwezig bij het, nou ja, hoe noem je dat, de participatieverklaringsceremonie waarin de inburgeraars hun participatieverklaring ondertekenen. In die participatieverklaring, ik heb hem er nog even bijgepakt, daar zegt de inburgeraar dat ze een aantal kernwaarden van de Nederlandse samenleving onderschrijven, te weten vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Dus het gaat erom dat iedereen zijn mening mag uiten, iedereen zijn eigen geloof heeft. Maar het gaat dus ook om, in het geval van participatie, dat mensen een plicht hebben om ook zelf iets bij te dragen aan die samenleving. Dus dat alles even samenvattend wat er in het amendement eigenlijk toegevoegd wordt aan dat beleidsdoel, ja, dat is al onderdeel van het beleid. Daarmee is het amendement overbodig en ontraad ik hem ook. Dan het amendement voor van Rijswijks Belang. Daar sluit ik aan bij wat mevrouw Van Nunen zei en ook wat mijnheer Van 't Eind zei trouwens en in het verlengde daarvan nog een aantal andere leden van uw raad. Want de kosten voor het inburgeringsbeleid, die komen uit zo'n SPUK, uit de specifieke uitkering. En het is in de regel altijd zo dat we daarbij binnen die begrotingen blijven en dat er geen overschrijdingen zijn. En dat is ook al een uitgangspunt in deze Kadernota. We hebben gezegd, het wordt budgetneutraal. Dat betekent dat het geld dat wij uit de

SPUK krijgen, dat geven we uit aan inburgering en niet meer. Dus daarmee is dit amendement ook overbodig. Er worden nog wel een aantal andere geldbronnen genoemd in het amendement, dus de AMIF-subsidie, de gelden voor Oekraïners. Maar daar geldt ook hetzelfde voor, we zullen alleen maar het geld uitgeven dat daarvoor beschikbaar wordt gesteld. Zoals we dat trouwens al een aantal jaar met heel goed succes doen wat mij betreft. Dan heb ik volgens mij, dus het amendement ontraad ik ook. Dan heb ik volgens mij daarmee ook alle vragen die hier en daar werden gesteld beantwoord. Ja, nog even een opmerking over dat rapporteren van overschrijdingen. Daar had mijnheer Van 't Eind wel een goed punt, namelijk dat wij altijd gewoon volgens de normale P&C-cyclus allerlei overschrijdingen, onderbestedingen, et cetera, rapporteren. En dat het altijd aan uw raad is om de halfjaarsrapportage, jaarrekening, de Kadernota en de begroting vast te stellen. Maar dat is gewoon gebruikelijk. En dat was ook waar mijn opmerking vandaan kwam tijdens het forum. En mocht dat tot wat verwarring hebben geleid, dan wil ik dat bij deze rechtzetten. Dat gaat dus niet over een soort voorschot nemen op meer uitgeven dan er binnenkomt op inburgeringsbeleid. Dat was gewoon een opmerking van, mochten er gewoon in algemene zin financiële ontwikkelingen zijn, dan zijn die gewoon onderdeel van de P&C-cyclus. Dus bij deze wil ik die twee dingen weer even uit elkaar trekken. Nogmaals herhalen dat ook dit amendement overbodig is, hem ontraden. En daarmee mijn eerste termijn afsluiten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen, voor het reageren op de twee amendementen en het verhelderen van uw reactie op de financiering. Ik kijk naar uw raad. Ik geef graag het woord in tweede termijn aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. In eerste instantie te reageren op mevrouw Van Nunen. Ja, klopt, u heeft mij inderdaad gemaïld. En ik zei ook niet, alle partijen, ik zei, de meeste partijen, dus daar zitten een kleine nuance in. Ik zal verder niet ingaan over het hoe en wat, want ik heb er volgens mij een iets ander beeld van hoe wij hierover gesproken hebben. Maar dat zal altijd maar in het midden blijven wie de waarheid daarover zou spreken. De heer Van 't Eind heeft inderdaad gelijk, dat wat inburgering is beschreven wordt in ons ... Wat inburgering is, wordt beschreven in ons amendement. En wordt dus niet als een, ja, zoals veel is gesuggereerd, wordt het een verzwaring. Het is gewoon hetgene wat we verstaan onder inburgering en het wordt ook herhaald door de wethouder, hij noemt het een herhaling van. Maar het is misschien ook wel goed om aan te geven dat op het moment dat wij vooraf aangeven, dit is wat wij verstaan onder inburgering, dat geeft vertrouwen, duidelijkheid. En dat is natuurlijk alleen maar fijn voor een inburgeraar die echt wel nieuw is in deze omgeving en wel wil weten waar die aan toe is. Zo zien wij het in ieder geval en dat is ook de reden waarom we dit amendement hebben ingediend. Dus mevrouw Harmsen, om ook antwoord te geven op uw vraag, de keuze om dus wel die omgangsvormen en gedragsregels daarin op te nemen, is daar dus een onderdeel van. Wij zien dat als een geheel van, wat is inburgering? Dus dat is een antwoord op uw vraag. Ik raakte een beetje van de leg van de opmerking van de heer El Majjaoui over dat er meer administratieve last zou komen door hetgene wat wij voorstellen. Maar dit is onderdeel van gewoon de inburgering, dus ik zie niet in waarom daar dan extra administratieve last op zou terechtkomen? Dus die mag hij mij nog even toelichten, als die dat zou willen. Nou ja, ik heb ook al gereageerd op de woorden van de heer Van Malsen over de herhaling zoals hij het noemde. Ja, ik zeg duidelijk een verduidelijking, dan is het aan u als raad. Hij wordt ontraden, wij dienen hem alsnog in. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, ik zie dat mevrouw Harmsen u wil interrumperen. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: O, moet ik wel induwen natuurlijk. Sjonge, dat is lang geleden. Reces gehad. We hebben net de heer Van Malsen gehoord over de tekst die uitgesproken wordt of eigenlijk

voorgelezen wordt bij de participatie waar een aantal Nederlandse waarden ook worden genoemd die men moet onderschrijven. Daarmee is zeg maar ook dus die hele, ja, het gedrag, de fatsoenlijkheid ook in ieder geval de intentie ertoe gewaarborgd. Laat ik het zo even zeggen. Ik calvinist kan even zeggen, we maken allemaal, we blijven fouten maken, we moeten allemaal blijven leren. Maar de intentie wordt onderschreven als je dus de participatieverklaring gaat ondertekenen. Er wordt ook in de lessen ervoor goed uitgelegd wat dat dan inhoudt. Dus even op het punt nu van de overbodigheid. We zeggen constant van, is het nou verzwaring of is het nog herhaling? Als ik het nog een keer zo hoor ook van de wethouder, bent u het dan met me eens, dat is mijn vraag, dat was de introductie, dat het eigenlijk al zit in die hele verklaring? Dat de aantal waarden ook nog worden onderschreven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik ben het met mevrouw Harmsen eens wat dat betreft. Maar ik vind alsnog dat als wij dat in een doelstelling ook opnemen, dat dat een extra verduidelijking geeft richting inburgeraars. Dus misschien verschillen we daar op dat gebied van mening, maar dat is hoe ik ertegen, hoe wij ertegenaan kijken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Ik zie dat mijnheer Van 't Eind van GroenLinks u ook wil interromperen op dit punt.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, toch nog een vraag hierover. Ik begrijp de intentie van mevrouw Jansen-Dirkx op zichzelf wel, maar denkt mevrouw Jansen-Dirkx dat inburgeraars dit beleidsdocument lezen?

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik denk dat er heel veel mensen een beleidsdocument lezen en daarom denk ik ook dat het goed is dat iedereen weet wat inburgering is. Want het gaat niet alleen om de inburgeraars zelf, maar ook gewoon om de mensen die hier in Rijswijk wonen die misschien niet zozeer weten wat inburgering is. Dus het is een en-en.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind gaat terug. Oké. Mevrouw Jansen-Dirkx, u was ook klaar met uw tweede termijn? Dan ga ik naar mevrouw Koegler van Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, en ik zou willen zeggen, als iedereen die is ingeburgerd dit beleidsstuk kan lezen, dan zijn we volgens mij geslaagd. Dus misschien is het een mooie examenopgaven. Even ingaand op het amendement van mevrouw Jansen van de partij Wij. Wij kunnen dat wel steunen. Wij vinden de verduidelijking en de nuancering prettig om te lezen en we zullen dat amendement dan ook steunen. En ons eigen amendement. Ja, ik heb van een aantal partijen en ook van de wethouder duiding gekregen over wat SPUK-middelen zijn, wat overschrijdingen zijn. Dat weet ik natuurlijk zelf ook heel goed. Alleen ik was getriggerd door de opmerking dat overschrijdingen ten alle tijd gemeld zullen worden aan de raad. En dat ging specifiek om een vraag over dit beleidsstuk, dus vandaar dat ik aangeslagen ben daarop. Nu hoor ik de wethouder daar een andere nuancering aan geven dat dat in zijn algemeenheid is en dat dat hiervoor niet geldt, dat de kosten altijd binnen de SPUK-middelen zullen horen. Als dat toen het antwoord was geweest, had ik het amendement natuurlijk niet gemaakt. Dus wij kunnen elkaar dan prima vinden hierop. Dus ik trek het amendement dan ook in en bedank de wethouder voor de verduidelijking.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Dan is het amendement van Rijswijks Belang daarmee ingetrokken na de opheldering vanuit het college. Dan kijk ik naar mevrouw Van Nunen. Mevrouw Van Nunen, wilt u het woord? Nee, geen behoefte. Mevrouw Van Schie, CDA.

Mevrouw Van Schie: Ja. Mevrouw Jansen-Dirkx, hoe sympathiek ik uw voorstel en amendement ook vind, ik blijf het een verzwaring vinden en geen verduidelijking. En als we een verzwaring willen, dan moeten we over een verzwaring praten, maar dan voeren we een andere discussie. Dus wij blijven uw amendement, ondanks uw toelichting, niet steunen. Dan heb ik nog iets voor de wethouder. Ik hoop dat mijn stroom het houdt. U hebt een aantal dingen van mij niet beantwoord. Ik heb gezegd, het raadsvoorstel kan er niet toe leiden dat een verschuiving plaatsvindt van de inzet van vrijwilligers naar betaalde krachten. Ik heb ook gevraagd of aangegeven, de inzet van de stichting Welzijn Rijswijk voor inburgeraars moet blijven, gelet op hun expertise en activiteit. En mijn laatste punt was, de start van het pilotproject voor de asielzoekers kan pas beginnen als de AMIF-subsidie is toegekend. En op die drie dingen had ik van u nog graag een toelichting. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan kijk ik naar mijnheer Ezinga van de VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank. Dank aan eenieder die wat helderheid heeft verschaft voor mij in het kader van hoe ik tegen het amendement van Wij. Rijswijk aankeek. In tegenstelling tot mevrouw Van Schie ben ik het niet eens met het feit dat het een verzwaring is, in tegenstelling tot wat ik eerste termijn wel dacht. Want zoals ik het nu zie en zoals ik mijnheer Van 't Eind ook heb begrepen, zit het al eigenlijk inclusief in de toets van het inburgeringsexamen en zo wil ik het dan ook wel beschouwen. Dat maakt mij dan hoe ik dan kijk tegen het amendement aan. Nou, eigenlijk niet anders. Ik ben nog steeds niet voornemens te steunen. Juist omdat het dan al in de toets zit. Zou je het dan verder in detail moeten uitwerken in deze beleidsnota? Dat lijkt mij niet. Ik denk dat het van belang is voor degenen die zich verbinden aan de toets en dan ook kijken of inderdaad wordt voldaan aan de inburgering, dat die weten waar we dan op dat moment de toets op laten plaatsvinden. En niet zozeer dat je het hier in woorden moet uitschrijven, dus wat mij betreft overbodig. Voorzitter, daar laat ik het bij.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Ja, dank u wel, voorzitter. Mevrouw Jansen-Dirkx had van mij ook nog een antwoord tegoed naar aanleiding ook van het antwoord van de wethouder wat wij dan, hoe wij zullen stemmen ten opzichte van het amendement. Voorzitter, de heer Ezinga zei het eigenlijk al goed, ik denk dat het voor een inburgeraar belangrijk is dat het in de praktijk goed geregeld is, dat het in de inburgeringsverklaring goed geregeld is, dat het in het traject goed geregeld is en dat de inburgeraar daar zijn goede informatie vandaan haalt. Vandaar mijn beetje flauwe vraag of een inburgeraar dat beleidsdocument leest. Maar ik denk dat het niks toevoegt voor die inburgeraar om dat hier in deze doelstelling aan te passen. En dat de doelstelling zoals die nu geformuleerd is prima dekt, dus wij zullen het amendement niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan kijk ik naar mijnheer Kruger, Beter voor Rijswijk.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Heel kort. De wethouder heeft een goede reactie gegeven op de motie of het amendement, ga er weer naast zitten, van Wij. Daardoor zullen wij dit amendement niet steunen. Ja, en wat betrekking, ja, de verduidelijking. Het zijn SPUK-gelden, het zijn geormerkte bedragen. Ja, dat kan je eigenlijk neerzetten in een budget en een budget behoort je niet te overschrijden. Anders moet je er een begroting van maken en daarvan is gebruikelijk dat het vrijwel altijd wordt overschreden. Dus ik verzoek eigenlijk de wethouder, mocht het zijn dat er echt een overschrijding is op een budget, dat is een beetje vreemd, maar dat gebeurt dan blijkbaar, kom dan alsjeblieft meteen weer naar de raad. En laat dat niet in een halfjaarsrapportage of zo naar voren komen, want dan komen we bij elkaar op de koffie. Maar verder zullen we instemmen met het voorstel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden over de inburgering bij de VVD en GroenLinks.

De voorzitter: Dat is een korte reactie. Dan kijk ik naar mijnheer Veerman van D66, heeft ook geen behoefte voor een tweede termijn. Dan mijnheer El Majjaoui, ook niet? Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn van uw raad. Geef ik het woord aan wethouder Van Malsen voor de tweede termijn college.

De heer Van Malsen: Ja, dank, voorzitter. Ik begin even bij het CDA, die had drie opmerkingen waar ik op diende te reageren. De eerste was om ervoor te zorgen dat er geen overheveling van activiteiten van vrijwilligers naar bestaande krachten binnen het inburgeringsbeleid zou plaatsvinden. Nou, waarvan akte. Dat is ook niet de bedoeling, dus nee. De tweede was ik iets te laat met opschrijven, dus ik ben even kwijt wat de tweede opmerking/vraag was. Ik hoop dat mevrouw ...

Mevrouw Van Schie: Moet ik hem even helpen?

De heer Van Malsen: ... Van Schie kan helpen? Ja, graag.

De voorzitter: Ja, heel graag. U mag wel even blijven op uw plek hoor.

Mevrouw Van Schie: Jammer.

De voorzitter: U mag ook naar voren komen en achter de interruptie.

Mevrouw Van Schie: Ik heb me nu al genesteld.

De voorzitter: Ik wilde u helpen.

Mevrouw Van Schie: Mijn vraag aan de wethouder was, blijft de inzet van de stichting Welzijn Rijswijk voor inburgeraars, gelet op hun expertise en activiteiten?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Dank ook aan mevrouw Van Schie voor het herhalen van haar opmerking. Het antwoord is, ja. En het derde punt ging over de AMIF-subsidie om de pilot uit te voeren. En ook daar is het antwoord, ja, we gaan dat pas doen als we het geld toegekend hebben gekregen. Laatste update daarop is dat we dat nog niet weten of we dat geld krijgen. Maar zodra dat zover is, dan zal dat ongetwijfeld heel snel u bereiken en het liefst via mij. Dus ik zal u daarover informeren, bedoel ik daarmee te zeggen op een hele omslachtige manier. Rijswijks Belang. Nou, fijn dat we het hebben op kunnen helderen op deze manier. Dus het is inderdaad precies zoals ik zei. En, nou ja, dat ik heb het blijkbaar de eerste keer niet helemaal helder gezegd. Wat fijn dat ik in ieder geval nog even in de herkansing kon. En Beter voor Rijswijk, ik vind het op zich altijd leuk om met de heer Kruger op de koffie te gaan, dus dat kan ook zonder overschrijdingen van begrotingen hoor. Maar zeker, ik neem dat ter harte. We hebben hier volgens mij ook een afspraak dat als er grote overschrijdingen zijn op budgetten in het algemeen, dat we dat sowieso snel aan de raad rapporteren buiten de halfjaarsrapportage om. Dus dat geldt sowieso. Nou ja, tot zover opmerkingen en vragen. Ja, ik wil nog wel even benadrukken dat het gevolg van, mocht het amendement van Wij. Rijswijk aangenomen worden beleidsinhoudelijk niks is. Dus dat wil ik nog wel even, er werd wat gezegd over verzwaring, herhaling, verduidelijking, et cetera. Maar feitelijk als wij straks verder gaan als dit beleid is vastgesteld, met dit beleid met of zonder dit amendement, maakt het in de praktijk niets uit. Maar goed, dat geef ik uw raad nog eventjes mee ter overweging. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Dat was het einde van de tweede termijn van het college. Dan kijk ik naar mevrouw Jansen-Dirkx, u houdt uw amendement in stand? Dus dan gaat u eerst stemmen over het amendement, met als titel, duidelijke doelstelling voor inburgering. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Dan kijk ik rechts van mij. Is het ... Ja.

De heer ...: Danny Van Dam?

De voorzitter: Die is er niet. Die is afwezig. Dan heeft iedereen gestemd denk ik? Met 22 stemmen tegen en 6 voor is het amendement verworpen. Dan gaan we, dan gaat u stemmen over het raadsvoorstel zelf, het raadsvoorstel beleidsaanpassingen inburgering. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel, voorzitter. Ter verduidelijking, we zullen wel voor dit voorstel stemmen, zoals de wethouder al zei. Het deed inhoudelijk niet misschien iets aan het beleid zelf, maar wij vonden een verduidelijking vooraf wel belangrijk voor iedereen die hier in Rijswijk komt wonen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Andere raadsleden die een stemverklaring wensen af te leggen? Dat is niet het geval. Dan kunt u overgaan tot stemmen. Met 28 stemmen voor is het raadsvoorstel unaniem aangenomen. Dan kijk ik even naar uw raad, is er behoefte aan een schorsing? Ja? Vijf minuten? Over vijf minuten gaan we verder.

De voorzitter: Dus ik wil u vragen om weer plaats te nemen. Ik weet niet, ik merk dat iedereen nog moet wennen aan de vergaderorde of zo na het reces. De mensen luisteren niet. Ik ga gewoon de termijn van de raad openen. Precies. Ik heropen de vergadering.

10. Raadsvoorstel Bindend advies planwijzigingen HBG-locatie (RV 25 042)

De voorzitter: Aan de orde is het raadsvoorstel, bindend advies planwijzigingen HBG-locatie. Als eerste geef ik het woord aan de heer Kaffa van Wij. Rijswijk. En ik vraag stilte in de raadzaal.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter. Ik kijk even om me heen of het wat rustiger is. Volgens mij is het redelijk onder controle. Een beperkt publiek, want ik mis er nog een paar, maar goed. Voorzitter, we bespreken vanavond de wijzigingen bij de herontwikkeling van de HBG-locatie. Een grote en belangrijke ontwikkeling waar Rijswijk al jaren op wacht. Maar soms moet je jezelf ook afvragen als je iets mag doen, moet het dan ook altijd? En dat geldt denken wij hier. In de stukken lezen we dat de ontwikkelaar volgens de afspraken de parkeercapaciteit fors mag verlagen van 550 plekken naar 328. Een keuze die misschien wel mag binnen de huidige parkeernormen, maar die voor dit gebied denken we bijzonder ongelukkig uit gaat pakken. In het oorspronkelijke plekkenplan konden bewoners netjes op eigen terrein parkeren. Dat betekent geen auto's op straat, maar gewoon een plek bij de woning. Nu ligt er een plan waarin bewoners geen eigen parkeerplek hebben en straks uitwijken naar de omliggende wijk. En ja, daar is nog geen parkeerregulering. Dus ja, wat gaat er gebeuren? Het wordt voller, drukker en uiteindelijk moet daar weer regulering worden ingevoerd. Voorzitter, parkeerregulering is hier helemaal niet voor bedoeld. Dat is symptoombestrijding en zo creëren we ons eigen probleem weer in de stad. En u denkt misschien, wat maakt die 200 parkeerplekken nou uit? Maar die staan niet op zichzelf. In het hele Bogaard stadscentrum bouwen we 1752 woningen. Ik heb ze niet allemaal geteld en we realiseren maar 1279 plekken. Je kunt je dus wel afvragen of dit gebied straks nog goed bereikbaar is met zo weinig parkeercapaciteit? En juist dit plan was een van de weinige plannen waar parkeren aanvankelijk wel goed geregeld was. Maar ook dat laten we niet los. Daarmee dragen we totaal niet bij aan de bereikbaarheid en leefbaarheid van dit gebied. Voorzitter, je bouwt niet alleen huizen, je bouwt een leefbare stad en bereikbaarheid en

leefbaarheid horen daarbij. We willen voorkomen dat deze ontwikkeling de wijk en de stad opzadelt met structurele problemen. Daarom dienen we vanavond ook een motie in en met die motie dragen we het college op om alsnog te zorgen dat er voldoende parkeerplekken komen op de HBG-locatie. Het liefst het oorspronkelijke aantal van 550, maar in ieder geval substantieel meer dan de 328 die nu gepland staan. Daarmee komen we weer terug bij de vraag waarmee ik begon, als je het kan doen, moet je het dan ook altijd doen? In dit geval is het antwoord denk ik nee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dan geef ik graag het woord aan de heer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Voorzitter, dank u wel. Ja, eindelijk na meer dan twintig jaar. Het wordt eens tijd dat er in ieder geval iets gaat gebeuren op die plek. Er wordt veel gezeurd over, en soms ook terecht, over het groen in Rijswijk, maar er wordt ook door heel veel Rijswijkers gezeurd over de verloedering in Rijswijk. En zeker als het in het verleden vooral ging over de Plaspoelpolder zie je dus daar nu eindelijk ontwikkelingen ontstaan die in positieve zin Rijswijk op de kaart kunnen gaan zetten voor de toekomst. En datzelfde geldt ook voor dit plan, die hoek is ook het stiefkindje rondom de Bogaard. De Bogaard is in ontwikkeling en het is daarom sowieso bijzonder goed dat daar dus een plan ligt om de HBG-locatie eindelijk vorm te geven. En het stuk verloedering op dat punt, een heel druk punt in Rijswijk, uit het verloederingsprogramma van Rijswijk te saneren. Dat is in ieder geval de positieve insteek waar Beter voor Rijswijk graag achterstaat. Wat wel bijzonder belangrijk is, hebben we ook in de forumvergadering al aangegeven, is het parkeerbeleid in Rijswijk. We hebben daar altijd onze bezwaren kenbaar gemaakt. Heel veel moeite met de regelingen zoals die nu vanuit CROW-principe en dergelijke de vorm beginnen te krijgen. Wat we al zien, dan hoeven we niet zo lang terug te gaan, is een uitzending van Radar gisteravond nog. Waarin de Binckhorstlaan aan de orde is gesteld met de ontwikkeling daar waar door de gemeente Den Haag blijkbaar in overleg met Q-Park regelingen zijn getroffen met huurprijzen van, schrik niet, 300 euro per maand voor mensen die graag daar in de garage willen gaan parkeren. Bizar te noemen. En vandaar zitten wij toch ook met de vraagtekens die ondanks de brief die we hebben gehad vanuit het college of in ieder geval de brief van Achmea waarin staat aangegeven dat zoveel als mogelijk gelijke tarieven zullen worden gehanteerd als in de garage van het HBG-gebouw. En vooral die woorden, zoveel als mogelijk, die triggerde ons. Want ja, op het moment als blijkt dat Q-Park op een gegeven moment weer een mooie bui heeft, op zijn Haags zou ik dan maar zeggen, dan zie je het gebeuren dat daar ook met het grootste gemak 300 euro per maand gerekend gaat worden. En ik verneem dan graag ook van de wethouder hoe zij daartegen aankijkt of ik me daarin vergis? Dat hoop ik wel, want het lijkt mij niet goed als we nu al zo'n scheve balans gaan krijgen. Ik dank overigens de wethouder voor de aanvullende bladeren die ik gekregen heb rondom het parkeren, zowel het gedeelte in de Bogaard als een stukje eromheen. Ik ben het in tegenstelling tot de insprekerster mevrouw Jansen het niet helemaal eens als het gaat om de diverse knips. Die dan in het verleden wel zijn gemaakt, maar we zijn nu zoveel stappen verder, dan vind ik het ook wel allerredelijk dat je in dat gebied ook andere wat grotere locaties in ieder geval meeneemt in het berekenen van de parkeerbehoefte in dat gebied. En dan vind ik op zich in ieder geval de verdediging, nou ja, ook verdedigbaar als het gaat om de 3100 plekken die beschikbaar zijn in dat gebied. Toch nog wel een paar kleine dingetjes. Want in het plan wordt onder andere gesproken, ook naar aanleiding van de insprekerster, over het fietspad wat ogenschijnlijk verdwijnt. Waar dus een soort weggetje gecreëerd wordt voor het aan- en afvoeren van zaken voor de HBG-locatie. Daar zou ik toch nog even duidelijkheid of al dan niet een bevestiging willen hebben dat de fietser daar dus geen duimbreed in de weg wordt gelegd. Als het aan Beter voor Rijswijk ligt wordt dat gewoon in zijn geheel een fietsstraat, zodat die fietser daar in ieder geval goed beschermd is en de auto daar te gast is. Dan de dove wand, de stukken hebben wij nog in ieder geval nagekeken. Daar blijkt ieder geval dat er wat berekeningen zijn gemaakt met getallen waar we zelfs als we relaxed

eventjes een middagje langs de Beatrixlaan gaan zitten. Overigens niet echt verstandig met de luchtvervuiling daar, maar goed, dat terzijde. Maar dan merken we wel dat het verkeer fors is, in ieder geval zeker op dat punt. De inspreker gaf ook al aan dat de metingen waarschijnlijk zijn gedaan bij in- dan wel uitgang bij de grens van Den Haag en niet bij de Bogaard. En daar wordt toch het HBG-gebouw gebouwd en zou ik het ook logisch vinden dat die cijfers daarmee moeten corresponderen. Dus ook daar graag nog een toelichting van, één, kloppen die cijfers? En twee, als ze niet kloppen, wat wordt daar dan feitelijk nog mee gedaan? Wat ook uitermate belangrijk is, er komen daar behoorlijk wat verkeersbewegingen bij. Er is inderdaad ook door de inspreker kenbaar gemaakt en dat ervaren of ervaar ik omdat ik er vlak achter woon ook vrijwel dagelijks nu ik de General Spoorlaan moet negeren, dat we daar zo in ieder geval proberen de Beatrixlaan op te komen, dan moet je geduld hebben. Engelen geduld, nu al. En nu daar die omgeving even afgesloten is, is het helemaal een drama. Want wordt het dus een prachtig mooie chaos om op een gegeven moment te kijken van, hoe kom je dan uiteindelijk weer bij de Churchillaan terecht? Vele kleine straatjes daarachter ook weer die afgesloten zijn. Fantastisch. Dus als straks alles weer open is, zal dat misschien iets verbeterd zijn, maar dan denk ik toch dat de ontsluiting van dat stukje in de richting van de Beatrixlaan sterk verbeterd moet worden. Want iedere ochtend zo'n 200 bewegingen uit en 's middags weer 200 bewegingen erin, ongetwijfeld nog wat extra bewegingen tussendoor, dat wordt in ieder geval engelen geduld kweken. Onze vraag is dan ook van, hoe gaat de gemeente dat feitelijk oplossen? Want dit is vooral een probleem wat ik denk dat de gemeente moet oplossen en niet Achmea. Ja, voorzitter, ik vind het eigenlijk jammer, want ik vond op zich de inbreng vanuit Wij. daar had ik zeker gehoopt dat de heer Van Dam in ieder geval nog uitgebreid hier zijn woordje zou doen. Ik vond het bijzonder kort en bondig en eigenlijk jammer dat u zomaar nee roept. Maar ik hoop in tweede termijn dat u iets uitgebreider toelicht waarom u dit plan niet ziet zitten? Als het alleen om parkeren gaat, vind ik dat wel diep triest, zeker gelet op het feit van dat er een oplossing ligt voor 200 parkeerplaatsen. Voorzitter, ik wil het hier graag even bij laten en ik hoor graag wat de wethouder ons kan brengen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik graag het woord aan de heer Oelen van de Rijswijkse VVD.

De heer Oelen: Ja, dank, voorzitter. Ja, de Rijswijkse VVD is denk ik net zoals bijna alle partijen hier in de raad gewoon blij dat er nu eindelijk schot in de zaak komt wat betreft deze HBG-locatie. De heer Braam die memoreerde al een lange geschiedenis. Nou, iets in die geschiedenis. In 2020 hebben wij hier een bestemmingsplan in de raad goedgekeurd. En zoals ook al in het raadsvoorstel zelf wordt aangegeven, is er in de wereld sindsdien wel wat gebeurd, waardoor er wat wijzigingen in het plan benodigd zijn om het überhaupt rendabel voor de ontwikkelaar te kunnen laten zijn. Nou, daar kun je natuurlijk van alles nog wat vinden, hoe rendabel dat moet zijn. Maar goed, ik wil daar als raadslid niet in treden, want dat laat ik gewoon aan de ontwikkelaar zelf dan maar over wat wel of niet rendabel gaat zijn. De wijzigingen waarover de raad ook nu wordt gevraagd om bindend advies uit te brengen, die zijn voor de Rijswijkse VVD niet dermate schokkend of ingrijpend dat we nu opeens heel anders tegen dit plan aankijken. Wat we wel begrijpen, is dat er bij elke ontwikkeling dat er zorgen zijn, bijvoorbeeld over parkeren, over verkeersveiligheid, over misbruik van een ventweg. En daar heb ik, en dat zeg ik ook richting de inspreker, alle begrip voor. Ik snap ook dat zorgen nog groter worden als er op verschillende bewonerspodia kennelijk met verschillende informatie wordt gewerkt. Althans, dat begrijp ik dat de inspreker dat zonet aangaf. En ik wil wel aan de wethouder vragen of die daarop kan reageren zo meteen, of dat klopt dat er met verschillende informatie wordt gewerkt? Al naar gelang, nou zeg ik het een beetje negatief, al naar gelang het zo maar dan uitkomt, afhankelijk van het doel van die avond. Ja, ik snap ook dat er zorgen zijn als blijkt dat het aantal parkeerplaatsen ten opzichte van een eerder plan naar beneden wordt gesteld. Maar ik zie ook mede

naar aanleiding van de discussie hierover in het forum dat er serieus op de zorg wordt gereageerd door de wethouder, maar ook door Achmea, door de eigenaar. En ja, met de heer Braam zeg ik, we moeten nog maar eens even zien wat ervan komt. Maar die vraag is al gesteld aan de wethouder. Maar ik zie wel dat de intenties zeer positief zijn en dat kan ik alleen maar waarderen. De motie van Wij. Rijswijk om in gesprek te gaan met de ontwikkelaar om toch weer het aantal parkeerplaatsen naar boven bij te stellen, ja, die zullen wij niet steunen. Ja, om te beginnen, dit is heel strikt, maar het is een motie die contrair gaat tegen ons eigen door de raad vastgestelde beleid. Nou, daar hoeven we misschien niet al te moeilijk over doen. Maar wat ik met name heel vervelend vind is dat we, ja, als we gewoon alle stukken halen dat de ontwikkelaar geen rendabele businesscase meer heeft op het moment dat er meer parkeerplekken moeten worden gerealiseerd. Ja, dan moet u, dan wilt u dus de wethouder of op een missie sturen die leidt tot een nee voor de wethouder. Nou, dat is nog prima. Maar ja, dan kan het alleen maar nóg duidelijker zijn. Maar het erge, in het ergste geval leidt het tot de situatie dat de HBG-locatie nog een lange tijd leeg blijft staan. Ja, en dat is iets wat wij niet beogen. Kortom, het is wat ons betreft een motie die wij niet zullen steunen. Tot zover, voorzitter, eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan kijk ik naar mevrouw Kames van Rijswijks Belang.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Onze fractie heeft kennisgenomen van de plannen voor de herontwikkeling van de HBG-locatie. Maar meteen zijn er zorgen geuit bij het forum, omdat het tweelaags parkeerdek gewijzigd is in maar één, zodat er meer dan 200 plekken te weinig zijn. Dit is voor Rijswijks Belang onverteerbaar. Tevens is er gezegd dat de bewoners geen parkeervergunning krijgen om op de straat te parkeren. Maar in de nabijgelegen wijken zijn er dus nog geen betaald parkeren, dus u begrijpt wel wat er gaat gebeuren, dat de mensen daar waarschijnlijk gaan staan. Naar aanleiding van een telefoontje wat ik ook deze week gekregen heb van mijn collega Ed Braam van BvR ben ik wel een beetje gerustgesteld. Omdat ze zeggen dat dus de bouwer die heeft gesproken ook met Q-Park en dat er 200 plekken gereserveerd kunnen worden bij Q-Park en dat de prijs gelijk is of in de parkeergarage van het gebouw of Q-Park. Maar ik heb nog geen officieel stuk gezien dat dit alles geborgd is en het moet juridisch wel goed op schrift staan. Anders is het een stukje papier en is de toezegging niks waard. Vandaar heb ik de volgende vragen. Hoe borgt het college dat er in de toekomst voldoende parkeerplaatsen beschikbaar blijven bij de garage Bogaardplein, aangezien de afspraken met Achmea Real Estate slechts een inspanningsverplichting betreffen en geen harde garantie. Welke afspraken zijn er gemaakt over de huurprijzen van parkeerplaatsen en hoe wordt voorkomen dat de bewoners deze plekken niet kunnen betalen en alsnog in de wijken gaan staan in de openbare ruimte? En wat ik net al gezegd heb, vooral in de straten waar nog geen betaald parkeren is. Is het college bereid alsnog een formele overeenkomst te sluiten met Achmea Real Estate en de exploitant van de garage Bogaardplein om harde garanties te krijgen voor het aantal en de beschikbaarheid van extra parkeerplaatsen? Dan nog een vraagje over de ventweg. Wordt daar iets gecreëerd dat als je bijvoorbeeld boodschappen hebt gedaan en je moet wat uitladen of iemand die slecht ter been is, dat je die daar eventueel met een parkeerplaats die daar tijdelijk bruikbaar is, dat je daar iemand neer kan zetten? En ik hoor net ook de inspreker dat ze ook bang zijn dat eventueel die ventweg gebruikt gaat worden als een soort sluipteg. Dus wat is daar dan misschien, is daar misschien een poller mogelijk of wat dan ook? Want dat is natuurlijk niet de bedoeling. En dan heb ik nog een vraagje. Wat wordt er bedoeld dat het aanleggen van een weg is in het geldende bestemmingsplan niet toegestaan? Hoe wordt hiermee omgegaan? Dit is voorlopig mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er is al uitgebreid gesproken in het forum over dit voorstel. En het is vanavond al gememoreerd, een voorstel wat al ruim twintig jaar leeft binnen de Rijswijkse bevolking binnen Rijswijk. Het allereerste plan twintig jaar geleden was ook een plan, een project met zorgwoningen en zelfs een bioscoop in samenwerking met Florence. En wat zien we nu ruim twintig jaar later, ook weer een mooi project met een mooi woonzorgconcept en minimaal 50 procent of 50 procent betaalbare huurwoningen. Daar zijn wij erg blij mee. Waar we ook blij mee zijn, dat daar een oplossing komt voor het weghalen van de groenwal door het maken van een parkje. Wel vragen we daar goed naar te kijken. Bomen die we terug planten, dat zijn natuurlijk altijd jonge bomen, om te kijken of daar iets grotere, betere bomen en heesters, zodat vanwege de hittestress, ja, dat is gewoon belangrijk dat goede bomen daar komen. De veiligheid van de fietsstraat is al genoemd. Even kijken. Ik zie graag een reactie van de wethouder op de motie over het parkeren. Parkeren, dat is een probleem wat we heel vaak zien bij herontwikkelingen. En, nou, wij zijn erg benieuwd naar hoe dat gaat worden opgelost, zodat we iedereen gelukkig maken. Nou, dat is eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan ga ik naar mijnheer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me aan bij de opluchting die ik hoor bij andere raadsleden over het feit dat het nu toch lijkt alsof er echt wat gaat gebeuren met het oude HBG-complex en er een mooi nieuw wooncomplex voor in de plaats komt met vele voordelen. Natuurlijk is ook hier de discussie over parkeren uitgebreid gevoerd in het forum. Dat heb ik even aan mij voorbij laten gaan, maar ik denk wel dat het redelijk is om hier toch in de raad nog even op terug te komen. Het CDA vindt vooropgezet niet, dat je bij elke nieuwe woning per se minimaal een nieuwe parkeerplaats moet aanleggen. Als je ergens het autobezit wil terugdringen en meer op het STOMP-principe wil gaan zitten, wat we hier altijd in theorie altijd zo met elkaar omarmen, dan moet je dat zeker doen bij nieuwbouw en waar dat kan. We hebben daar in het verleden zelf ook voorstellen voor aangedragen. Hier gaat het echter om een complex, wat al 20 jaar hoor ik, niet meer in gebruik is. En dat schept verwachtingen bij de omgeving, dat schept zorgen bij de omgeving. Dat zijn ook zorgen die bij onze fractie ter ore zijn gekomen. En dat begrijpen wij. Het is niet alleen een roofvogel of vlermuizen die langzaam bezit hebben genomen van de nieuwe situatie. Maar de parkeersituatie in de buurt heeft zich natuurlijk ook in die jaren ontwikkeld en er zijn ook, is het autobezit overal toegenomen. En ja, daar spelen dan verschillende belangen, voor de nieuwe bewoners en voor de huidige bewoners en voor de bouwers. Ik zou dat nooit, zoals de heer Braam dat uitdrukt, benoemen als gezeur. De een zeurt over dit, de ander zeurt over dat. Ik denk dat het gerechtvaardigde belangen zijn, waar we in alle openheid over moeten kunnen spreken in deze raad. Ten eerste de verwachtingen van de omwonenden. Wat gaat ons gebeuren qua parkeerruimte? Het is natuurlijk geen eenvoudig verhaal, wat de wethouder heeft moeten uitleggen in het forum. Maar kort gezegd mikken we er dus kennelijk op, als er te weinig parkeerplaatsen zijn voor de nieuwe bewoners, dan moet helder zijn dat er betaald parkeren ingevoerd gaat worden. En dat die dus geen vergunning gaan krijgen en dat moet ruimte scheppen. Dat laat onverlet dat ik vooral van de inspreker een heleboel vraagtekens hoor, die mij wel enigszins vertrouwd overkomen als ik zo nu en dan over inspraakbijeenkomst hoor. Ik zou graag van de wethouder willen, of ze daar op ingaat. Het af, ja te zeggen van nou, dit is wat voor de gemeente. Dit is, dit wordt pas aangepast na behandeling van de raad. Plannen Beatrixlaan houden daar geen rekening mee. Het masterplan in de oude situatie had wel de verwachting gewekt, maar nu de nieuwe normen niet. In hoeverre worden bewoners hier goed in meegenomen? Het tweede is, je kunt als je duidelijk bent naar de nieuwe bewoners dat er geen parkeerplaats is, dan kun je daarin sturen met elkaar. Maar het feit dat er nu ook weer intentieverklaringen liggen van de bouwer, maakt het wat die duidelijkheid betreft

naar nieuwe bewoners, er denk ik ook niet beter op. Dan gaan we hinken op twee benen. Op één been. Nee, op twee benen. We hinken op twee benen. En tot slot, als je stuurt op autobezit en parkeren in nieuwe nieuwbouw, dan moeten er overtuigende goede alternatieven zijn. En er is natuurlijk openbaar vervoer rond de Bogaard, dat heeft ook geleid tot destijds normen in het masterplan. Maar nou net aan deze kant van de HBG moeten bewoners om bij een tramhalte te komen, of de andere kant van de Boogaard, bij een halte. Ja, dan moeten ze tot nu toe door dat groezelige middengebied van de Beatrixlaan, waar vanavond ook al het een en ander over de parkeerdruk en de luchtvervuiling is gezegd. Dus vanavond willen wij ook graag van de wethouder even een vergezicht. Wat is de gemeente op dit moment van plan en hoe hard is het om op te knappen aan de Beatrixlaan zelf? En in hoeverre kunnen we het hier aantrekkelijker maken voor mensen, om dan ook van alternatieve voorzieningen gebruik te maken? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer van Enk. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Even een korte vraag over taal. Als we het hebben over verkeersbewegingen, hebben we het vaak over autoverkeer. Er wordt vaak gezegd, het verkeer loopt vast, maar dan bedoelen we eigenlijk alleen maar het autoverkeer. Ja, ik zeg het nog een keer, want 80 procent van de Rijswijkers die naar Den Haag gaan voor werk, die gaan helemaal niet met de auto. Die gaan gewoon op de fiets, lopend of met ov, dus ik hoop wel dat we dat zuiver houden, ook als we discussies gaan voeren over het loopt vast. Ja, de auto loopt vast. Fiets, fantastisch door, de fiets. Maar dat was niet eigenlijk, mijn eigenlijke punt. Het gaat veel over het parkeren hè? Dit aangepaste plan, dat heeft een andere, dat gaat andere dingen opleveren rondom de appartementen die aangeboden worden. Ik heb nog even de cijfers van CBS nagekeken. Van de 22 tot 30-jarigen in de Randstad heeft, hou je vast, maar 20 tot 25 procent een auto. De meeste mensen onder de 30 hebben dat dus niet, hebben dat niet nodig, of willen het niet, of wat dan ook. Maar ja, die beginnen daar nog niet aan, dus dat is best wel een groot aantal starters die geen auto heeft en dat ook nog niet van plan is om dat te gaan doen. En als we deelauto's erbij gaan doen, misschien dat nog wat langer gaat volhouden. Wie weet. We komen er zo meteen nog wel op terug in de vergadering. Wat wel van belang is, als er dus minder parkeerplaatsen zijn en parkeervergunningen zijn, dat de ontwikkelaar dat heel helder richting de huurders, ook de kopers, gaat duidelijk maken. Hier krijg je geen vergunning bij. En niet gaat vertellen. Ja, in het wijkje verderop kun je echt wel je auto kwijt hoor. Want dat scheidt allemaal verkeerde verwachtingen en dat hebben we in Ypenburg gezien, dat kan in de Binckhorst, dat mensen ook voor vervelende verrassingen komen te staan. Terwijl je eigenlijk van de, aan de voorkant heel helder wil zijn. Eenduidig vanuit de gemeente en als ontwikkelaar. Hier gaan we anders om met de auto. Dat scheidt ook heel veel lucht in de bespreking van dit aangepaste raadsvoorstel. Dan nog even de ventweg, daar is nu totale verwarring opgetreden. Is het een fietsstraat, een ventweg, of een fietspad? Bij het Piramideplein rijdt de Avalex als enige over het fietspad en er staat een bordje bij, daar staat niet eens een paal in. Fietspad uitgezonderd Avalex. Dat werkt fantastisch. Want ik fiets er dagelijks overheen en ik zie nooit anders dan Avalex, een enkele politieauto, politiemotor over het fietspad gaan, dus dat kan gewoon hè? Dat een fietspad ook voor Avalex toegankelijk is. Maar ik hoop dat de wethouder ook duidelijkheid in deze verwarrende situatie kan scheppen. Nog een laatste punt. We hadden het er even op het forum over, dat er een klein risico is dat dit en dit is een aangepast voorstel deed. Het ziet er anders uit. De bouw, er zijn er wat meer woningen bij. Dat betekent dat er ook eigenlijk weer een check moet komen bij de welstandsnota. Mijn vraag, is het al, is dat nu wel alvast gebeurd, dit risico dat het nog teruggestuurd wordt lopen we toch een beetje, of niet. Dus dat heb ik nog even, die vraag openstaan bij de wethouder. En dat was het. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van der Weij van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Er is al een hoop gezegd en ook vandaag is er weer een hoop gezegd en ook in het Forum, over de HBG-locatie. Het ligt op dit moment al 23 jaar leeg. Het werd al genoemd, meer dan 20 jaar. Dat is ontzettend lang. En nou, het is best een mooie plek, waar echt wel iets kan gebeuren. D66 ziet de herontwikkeling van de HBG-locatie als een kans, om de lang leegstaande plek eindelijk nieuw leven in te blazen. Het realiseren van de woningen is ook echt nodig. We hebben behoefte aan woningen. En een mooie mix aan koop en huur voor verschillende doelgroepen, zou een wat ons betreft, een uitstekend plan zijn. We zien ook dat het voorstel de nodige vragen en emotie oproept. En eerlijk gezegd begrijpen we dat wel. Ik moet zeggen, ik fiets er dagelijks langs en ik kan mij de zorgen goed begrijpen, van de bewoners die daar nu zitten. En ook van alle mensen die de Basicslaan proberen te passeren. En dan vooral oversteken. Wat opvalt is natuurlijk die auto's hè? We hebben al gezegd, of eigenlijk vooral de automobilisten. Maar als we het over een parkeergarage hebben, hebben we het toch maar even over auto's. Want die staan daar geparkeerd en de automobilisten gelukkig niet. Maar de auto's, het worden er minder in die parkeergarage en we denken ook dat het wel past bij deze huidige tijd. Deze huidige tijd, werd al ergens gerefereerd aan de cijfers, dat we gewoon zien dat mensen toch minder auto's gaan krijgen, omdat er gewoon ook niet zoveel plek meer voor is. En zeker in Rijswijk zullen we graag willen, dat de doorstroming en de leefbaarheid ten goede komt. Dus moeten we daar echt spaarzaam mee omgaan. Maar de zorgen zijn er ook. Het gebied is al deels betaald parkeren, kan ik jullie toch wel uit mijn eigen waarnemingen bevestigen. Maar er is ook een toezegging nu ondertussen. Dus we zijn ook heel blij met de wethouder, die actie heeft genomen om toch te kijken, om al die zorgen, in ieder geval iets, te kunnen wegnemen. En de toezegging is er om met HBG, om meer parkeerplekken te reserveren bij het Q-park, indien dat nodig zou zijn. Dus we hopen dat het niet nodig is, maar als het nodig is, is er in ieder geval een oplossing. Dus dat is natuurlijk top. Iets anders wat vandaag voorbijkwam, waar ik eigenlijk heel blij van werd, is dat een ventweg een fietsstraat is geworden. Ik weet niet precies waar het onderweg is gebeurd, maar we juichen dat toe dat daarnaar gekeken wordt. Wethouder, ik ben benieuwd hoe u dat ziet? En zeker met een school die er ongeveer naast staat en behoorlijk in de steigers staat, ben ik wel benieuwd welke kansen dit nog zou kunnen opleveren. Nou, ik denk tot zover, want er is al een hoop gezegd en we kijken uit naar de antwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Dan geef ik graag het woord aan de heer El Majjaoui van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. Ja voorzitter, het HBG-project ligt al jaren stil. Hierdoor verkeert de locatie in een verpauperende staat. Met het voorliggende plan lijkt er eindelijk en een goede start mogelijk, waarmee hopelijk een einde komt aan de jarenlange leegstand en verloedering. In theorie zou in 2026 al gestart kunnen worden met de sloopwerkzaamheden. Mits de raad instemt met de ruimtelijke gewijzigde kaders. Voorzitter, onze fractie is positief over het feit dat er eindelijk beweging in dit project komt. Toch hebben wij enkele vragen, dan wel zorgen. In het oorspronkelijke plan was sprake van een twee laagse parkeergarage, deze is teruggebracht naar een laag in het huidige plan, dus minder parkeerplek. Ook een reductie van het aantal parkeervakken op straat. Op basis van welke uitgangspunten is gekozen voor 328 parkeerplaatsen en 12 deelauto's? En hoe wordt gemonitord of dit aantal toereikend is voor zoveel bewoners als bezoekers in de toekomst? Hoe wordt voorkomen dat de parkeerdruk zich verplaatst naar de omliggende wijken, waar de parkeerdruk nu al zichtbaar is? Want de beoogde bewoners c.q. bezoekers kunnen geen parkeervergunning krijgen. Is er onderzocht in hoeverre extra fietsparkeerplaatsen en uitbreiding van

deelmobiliteit, kunnen bijdragen aan een lagere parkeer behoefte? Voorzitter, op welke manier wordt geborgd dat tenminste de helft van de huurwoningen daadwerkelijk gerealiseerd en behouden blijft in het betaalbare segment? Komt er een verdeling tussen sociale huur, midden huur, koopwoningen? En zo ja, hoe wordt deze verdeling dan vastgelegd en geborgd? Nu is afgezien van het toepassen van de dove gevels langs de Prinses Beatrixlaan, hoe wordt de geluidsoverlast in de toekomst op deze locatie dan gemonitord en waar nog nodig aangepakt? Zodat de woonkwaliteit gewaarborgd blijft, dus ook voor in de toekomst. Tot zover, voorzitter, de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan als laatste de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn blij dat er iets gaat gebeuren op de HBG-locatie. Het is al heel vaak gememoreerd, staat al heel lang leeg, meer dan 20 jaar, 23 jaar, 20 jaar, 21 jaar. Heel lang en het is heel goed dat daar iets gebeurt. Voorzitter, er zijn een hele hoop vragen al gesteld, ook naar aanleiding van de inspreker. Op een heel aantal vragen, ik ga ze niet zitten herhalen, sluiten we graag aan. In het bijzonder die ventweg, want ik ben nu volstrekt in de verwarring wat het nou is, de ventweg, fietspad, ventweg, fietsweg. Ik hoor het graag. Maar ik sluit mij graag aan ook, ik sluit mij ook toch graag aan, in dit geval bij de heer Braam, die een lans brak voor de fietser. Dat deed mij, doet mijn hart goed en dat meen ik echt uit de grond van mijn hart. Heel blij mee, voorzitter. Dus daar hoor ik echt heel graag een antwoord op. Er is een hele hoop gezegd over parkeren. Daar sluit ik mij eigenlijk gewoon graag aan bij de ChristenUnie en D66. Als we ergens op een locatie nu ook iets kunnen doen met autobezit, waarbij we ook duidelijk communiceren naar de mensen die daar komen wonen, wat daarin wel en niet mogelijk is. Dus die communicatie is heel belangrijk. Dan is het daar wel. Want het is nou ja, de heer Van Enk die zegt van nou ja, dat valt eigenlijk wel een beetje tegen. Maar het is natuurlijk wel relatief dicht bij een station, relatief dicht bij tram, relatief dicht bij busverbindingen en natuurlijk moet daar hier en daar in die, zeker op de Beatrixlaan, dat ben ik met de heer van Enk zeker eens. Ben ook wel benieuwd naar de antwoorden. Zeker het een en ander gebeuren. We weten ook waarom we al zo lang niks aan de Beatrixlaan doen. Omdat we zitten te wachten op een tunnel, maar dat geheel terzijde. Maar daar kun je dat doen en daar hoort wel duidelijkheid bij voorzitter. De heer Kaffa begon bij, met zijn motie, dat een ontwikkeling moet wel leefbaar zijn. En dat koppelde die gelijk aan bereikbaarheid en die bereikbaarheid koppelde hij ook gelijk aan ja, auto. Maar bereikbaarheid is meer dan een auto. Mevrouw Harmsen heeft dat al net zo mooi gezegd. En daarnaast is leefbaarheid ook nog heel veel anders dan een auto. Dat is ruimte voor groen, ruimte voor ontmoeting, ruimte voor spelen, ruimte om te kunnen wandelen, je rondje te kunnen hardlopen. Dat is kwaliteit van leven. Niet een parkeerplek. Het zal u ook niet verbazen, de motie gaan wij zeker niet steunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad. Ondanks de uitgebreide Forumbehandelingen, zijn er toch best veel vragen gesteld. Dus ik kijk even naar de linkerkant. Wilt u een schorsing, of wilt u meteen reageren al in uw eerste termijn wethouder? Nog één ding wachten. Ja, u gaat ervoor? Ja, prima. Ik geef u graag het woord, wethouder Van de Waart. Wethouder van de Waart, aan u het woord in eerste termijn.

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik kan natuurlijk niet wachten om verder te gaan met dit plan. Want dat heeft lang genoeg geduurd. Toch? Daar hebben we allemaal aan gerefereerd. Je kon inmiddels geboren worden in Rijswijk en dan nou ja, volwassen worden en dan continu tegen de leegstand op het HBG aankijken. Het is inmiddels sterk verloederd en inderdaad, mensen zijn gewend geraakt aan dat daar vrijwel geen, want er is natuurlijk wel eens tijd antikraak geweest, er geen activiteit is. En dat gaat hopelijk wel veranderen en dat brengt natuurlijk ook bewegingen met zich mee. Dus ik ben heel blij dat ik de wethouder mag zijn, die dit plan voor mag leggen, want er is

zeker eerder werk ook aan verricht, ook door mensen in de raad. Er zijn heel veel vragen gesteld. Laat ik maar gewoon met de deur in huis vallen. Parkeren. Volgens mij hebben we dit ook uitgebreid besproken in het Forum. Daarom heb ik u aanvullende informatie gestuurd. Toch heel even refererend. Wat waren de belangrijkste vragen en die heb ik hopelijk beantwoord. Eén, is er wel voldoende parkeerplek in het gebied van Boogaard stadscentrum? Heeft u een opsomming van gehad en dan ziet u dat, inclusief alle projecten die er nu al dan niet nog in vage termen op dit moment in ontwikkeling staan, nog zeker nou, volgens mij meer dan 600 plekken, nog over hebben in de telling volgens alle parkeernormen, dus nou ja, wat u ook van de parkeernormen vindt. Het is in ieder geval ruimte. Dat was een van uw vragen. Tweede vraag was, hoe wordt het nu geregeld? Even aan mijn herinnering. Maar dat heel veel Rijswijks Belang vragen. Vragen ook van nou, hoe wordt het nou geregeld als je daar woont en wanneer krijg je dan een plek bij de HBG-locatie? En wanneer krijg je dan überhaupt een plek? En wanneer heb je dan een plek bij Q-Park, want er waren al een aantal plekken natuurlijk bij Q-Park gereserveerd? In ieder geval, in de brief van Achmea staat nu onder andere dat het eigenlijk niet uitmaakt. Je hebt één aanspreekpunt. Natuurlijk maakt het wel uit waar je auto staat, want je moet natuurlijk naar de goede plek lopen, maar het maakt niet uit hoe je dat regelt. Dat kun je via één aanspreekpunt doen. En in principe streven zij er ook naar, om dat voor dezelfde prijs te doen hè? Dus het is ja, misschien wil je ook al het liefst dichtbij staan, maar dat maakt in ieder geval niet uit, want ze maken daar één overkoepelende organisatie van. Er zijn wat vragen gesteld over, wat is dan de prijs? Ja, daar kan ik gewoon op dit moment geen uitspraak over doen, omdat ze, omdat het pas over een paar jaar het natuurlijk helemaal klaar is. Ik kan zelfs dan geen uitspraak doen over de Q-Park prijzen. Ik weet wel dat Q-Park expres hun prijzen niet heeft laten stijgen afgelopen keer, omdat we met hen in gesprek gaan om die prijs hetzelfde te houden, zodat betalen op straat iets duurder is, zodat de straat parkeerplekken voor de direct omwonenden zijn. De bedoeling is dat mensen die komen winkelen, of lekker naar het restaurant gaan in Boogaard stadscentrum, dat die in de parkeergarages terechtkomen. Er werd gerefereerd naar taferelen zoals in de Binckhorst, waar inderdaad hele hoge prijzen worden gevraagd. Dat komt ook omdat daar met veel strengere normen is gebouwd nog, dan in Rijswijk. Het komt echt niet in de buurt. Dat weten ook ontwikkelaars te vertellen. Die vergelijken dat ook wel eens, maar dan de andere kant op. Waarom willen jullie nog zoveel parkeerplekken? Ik zou dat niet durven vergelijken. Dat betekent ook, het is economie hè? Vraag en aanbod, dus er zijn daar inderdaad heel weinig parkeerplekken. Dat betekent dat die prijzen omhooggaan. Nou, toevallig was er nog een gesprek vanmiddag met Q-Park. Die moppert dat ze nog steeds te veel plekken hebben, dus die hebben gewoon ook echt plekken over. Dat laat ook dat staatje zien, dus daar, als je daar te veel vraagt dan gaan mensen überhaupt natuurlijk niet huren. Nou, dus dat heb ik naar u toe gestuurd. De hoeveelheid parkeerplekken. Er was ook een vraag gesteld van nou, kunt u dan toch even die verwijzing waar het, waar u het over heeft in dat vorige Bestemmingsplan, kunt u dat toelichten en kunt u dat opsturen? Dat heeft u gekregen. En er was mij toch een soort van opdracht gegeven in het Forum al. Zorg nou dat die mensen gewoon kunnen parkeren. Met die opdracht ben ik naar de ontwikkelaar en dus Achmea gegaan en ik heb ze die vraag voorgelegd. En de brief die u heeft, is ontvangen, is daar het resultaat van. Zij denken echt serieus dat de parkeernormen meer dan voldoende zijn om iedereen te faciliteren die dat wil. Maar zeggen ze ook, mocht dat niet zo zijn, dan gaan we voor die mensen een plekje regelen in de Q-Park. Kortom, dan gaan we zorgen dat daar meer plekken komen dan er nu is. Zij hebben er al wat extra. Ze hebben Q-Park al gebeld, ze hebben er al wat extra gereserveerd. Nou, dat kan ook makkelijk. U heeft de staat gezien, dus die waren alleen maar blij met dat telefoontje. Maar goed, als het nog meer nodig is, dan gaan ze dat ook, dat staat in die brief. Net zo goed als erin staat dat het dus via één organisatie is. Wij verwachten dat het niet nodig is. Er wordt ook gezegd, hoe wordt dat gemonitord? Nou, wij monitoren überhaupt op dit moment autobezit ten opzichte van de parkeerplekken, in dat soort gebieden. Daar zien we overigens voor de bestaande plekken in, dat

er eigenlijk veel minder autobezit is, dus dat er eigenlijk nog parkeerplekken over zijn in de reeds gebouwde gebouwen. Maar dat is denk ik voor de toekomst meer een discussie. Laten we eerst maar even bouwen volgens de normen, zoals we die met elkaar vast hebben gesteld. Er werd een terechte vraag gesteld door Rijswijks Belang over, maar hoe borgen we nou die afspraken, want dit is maar een brief? Nou, wij hebben natuurlijk ook bestuurlijke afspraken in de AOK, met de ontwikkelaar. En ik ben voornemens om daar een antwoord op te geven en dit te duiden als, wij voegen dat toe aan de bestuurlijke afspraken die we met u hebben. En daarmee is het onderdeel van de AOK-afspraken. Dat is sorry, dat zijn de bestuurlijke afspraken die wij maken. Die maken we meestal voordat we naar u toe komen. Zo maken zij, daar staan allerlei afspraken in, bijvoorbeeld ook dat zij een gedeelte van het riool omleggen, moeten betalen op het gebied. Dus er zijn heel veel zakelijke afspraken die de gemeente Rijswijk maakt met de ontwikkelaar. Deze kunnen we daaraan koppelen. Ja, anterieure overeenkomst. Ja, dank je wel. Nou ben ik helemaal van de leg. Ik was zo ja, dus dat was even met betrekking tot parkeren. Ik hoop daarmee echt al antwoord te hebben gegeven op de vragen die in het Forum naar voren kwamen. En om dan maar gelijk onderaan de streep op de motie te reageren. Ja, ik denk dat de motie overbodig is, want ik denk dat het nu niet door een dubbel laags parkeerplek, maar wel door plekken te reserveren bij Q-Park, mensen in principe gewoon aan een plek kunnen komen. Nou, in het parkeren nog heel even de zorg van de omwonenden. Er werd een beetje gezegd alsof er helemaal geen betaald parkeren in de directe omgeving is. Dat is natuurlijk niet waar, want ook in Irenelaan en zo, is betaald parkeren. Dus de in de hele directe omgeving, als je over de Generaal Spoorlaan heen gaat, dan niet hè? Dus dan kom je iets verder. Dus we gaan dat zeker monitoren. Dat doen we altijd, dus als de parkeerdruk toch te hoog is. Dan komen we daar weer op terug. Dat doen we bij alle ontwikkelingen. Of die nou in Den Haag zijn of bij onszelf. En daar heeft u ook al kaders voor gesteld in de parkeernota. En zoals ik al heb gezegd, nee dat had ik niet gezegd, maar zoals ik de vorige keer heb gezegd. Mensen krijgen geen parkeervergunning voor op straat, dat wordt ook afgesproken en dat is ook zo. Dat zijn ook van die bestuurlijke afspraken, dat ze dat op moeten nemen in hun brieven en wij monitoren ook dat dat wordt, dat dat gebeurt. Dat is ook bij andere ontwikkelingen zo. Nou is het wel eens zo dat mensen geen brieven lezen. Daar kunnen we dan weer niet zo heel veel aan doen. Maar het wordt wel degelijk gecommuniceerd met de mensen die iets huren of iets kopen. Ik hoor ook wel eens heel erg ja, maar de makelaar zei dat. Wat er natuurlijk mondeling allemaal wordt gezegd, dat kunnen wij niet monitoren. Maar wel degelijk wat er op papier en wij maken dat ook, hele duidelijke afspraken. Nou, dat met betrekking tot de auto parkeren. Dan zijn er nog wat vragen gesteld rondom verkeersbewegingen. Dat ligt inderdaad bij ons. Ik ben heel even kwijt wie dat vroeg, Beter voor Rijswijk, volgens mij. Want inderdaad is het zo, dat de aansluiting nu zo is, dat je uit de parkeergarage op de Irenelaan komt. Nou, de meeste mensen zullen dan vervolgens de afslag naar de Prinses Beatrixlaan maken. U veronderstelt een beetje dat iedereen dat tegelijk doet. Wij denken dat, gezien de woningen die daar gebouwd worden, dat het niet altijd het geval is. Ik bedoel, er zitten ook zorgwoningen, er zitten starterswoningen, mensen hebben toch allemaal een ander levensritme? Maar goed, het is wel de afslag naar de Beatrixlaan. Daar wordt in ieder geval nog onderzocht, hoe we dat eventueel kunnen verbeteren. Daar is ook al enige jaren geleden een bedrag voor gereserveerd, om eventueel dat stukje aan te passen. En daar, ook de ontwikkelaar moet daar nog een bijdrage voor leveren. Maar ik ga nog niet, ik kan nog niet precies zeggen, hoe we dat gaan doen, want dat gaan we nu nog onderzoeken. Maar daar is dus wel iets voor gereserveerd. Dat u vervolgens terecht komt op een hele drukke Beatrixlaan, dat klopt ook. Nou, daar hoeven we volgens mij helemaal niet heel lang met elkaar over te praten. En dat daar op dit moment allerlei wegwerkzaamheden zijn in Rijswijk, dat is ook duidelijk. Iemand vroeg, er waren twee mensen die vroegen mij naar een, drie volgens mij, naar een vergezicht over de Beatrixlaan. Er zijn in het verleden afspraken gemaakt inderdaad over een boven, om in eerste instantie een bovengrondse oplossing te doen. Hoe ga ik dit netjes zeggen? Vanuit Rijswijk denken we dat dat niet

op dit moment de meest optimale oplossing is, dus wij hebben daar opnieuw een gesprek over met de MRDH. En in dat gesprek brengen we ook naar voren wat de duidelijke wens is van de raad, namelijk opnieuw een ondertunneling. En dat zijn gesprekken die lopen. Heb ik al een nieuwe bestuurlijke overeenkomst? Nee voorzitter, ik zit hier morgen een jaar, dus ik hoop dat de raad mij excuseert, dat mij dat nog niet helemaal gelukt is. Maar het is in ieder geval wel echt in gesprek. Dat betekent overigens überhaupt praktisch, dat allebei de trajecten, zowel de ontwikkeling van de Boogaard als de HBG, dat duurt gewoon nog een aantal jaar. Dus in die tussentijd hebben we die Beatrix binnen, die binnen berm eigenlijk gewoon heel hard nodig. Je ziet nu ook dat het gebruikt wordt voor bouw ...

De voorzitter: Wethouder Van de Waart, ik zie dat mijnheer Van Enk u wil interrumpen.

Wethouder Van de Waart: Ja, ik wilde nog even mijn zin afmaken, maar oké.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Indrukken ook nog. Ik reageer even, omdat de wethouder op dit moment aanhaalt dat zij persoonlijk pas een jaar zit en ik denk dat dat niet relevant is. We zijn als Rijswijk, als colleges al vele jaren aan het praten met de MRDH. Er zijn vele onderzoeken gedaan en bij dit plan blijkt dus juist, hoe actueel en hoe nodig het is, dat er wat met die Beatrixlaan gaat gebeuren. Hetzij een ondertunneling, hetzij een variant daarop, maar tot nu toe ligt dat middenterrein daar ontzettend verlaten en smerig bij. En ja, het werd al door raadsleden ook gezegd, we wachten op een oplossing. Maar we moeten niet meer wachten.

De voorzitter: Wat is uw vraag mijnheer Van Enk?

De heer Van Enk: Er is alle reden om dit door te drukken en daarom wil ik de wethouder vragen daarop te reageren?

De voorzitter: Een reflectie te geven op uw opmerking? Wilt u dat? Want ik heb niet echt een concrete vraag gehoord, vandaar. Wethouder Van de Waart, wilt u reflecteren?

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Nou, het raadslid heeft natuurlijk helemaal gelijk. Het is helemaal niet relevant als ik hier pas een jaar zit. Wat wel relevant is, is dat er pas eigenlijk vrij recent in Den Haag eigenlijk een soort van erkenning is gekomen, dat zij onderdeel zijn van het probleem. Namelijk al die auto's over de Beatrixlaan en dat is wel afgelopen jaar gebeurd. En daar hebben we eigenlijk gelijk op doorgepakt en dat was ook nodig, want je merkte wel dat de afgelopen jaren wij wel heel erg, ik denk dat we eigenlijk dat een soort van gemene deler is, bijna politiek kleurloos doorhebben dat er iets op te Beatrixlaan moet gebeuren. Niet alleen qua verkeer, qua doorstroming, maar ook qua leefbaarheid. Maar dat helaas nog niet zo bij de burens was. Ik denk dat dat nu wel degelijk aan de orde is. Dat wil nog niet zeggen dat dat een heel makkelijk traject is, want er liggen bestaande bestuur afspraken. Vandaar dat ik wat voorzichtig formuleerde, bij de MRDH. En daar zitten ook middelen aan gekoppeld en daar wil ik voorzichtig mee omgaan, want ik wil graag die middelen behouden voor de toekomstige ontwikkeling.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart. Wilt u verdergaan met uw eerste termijn?

Wethouder Van de Waart: Ja, dank u wel. Ik refereerde toch nog heel even naar de tussenliggende periode, want dat gaat denk ik voor heel veel Rijswijkers best wel lang duren, ook voor de omwonenden die hebben ingesproken. Wat je ziet is dat dat inderdaad zo een beetje een rommelig gebied is, dat het in ieder geval er niet van opfleurt. En ik denk ook dat er aankomende jaren flink veel bouwwerkzaamheden zijn, die daar ook zo zijn effect op hebben. Omdat we de middenberm

dan kunnen verhuren, zodat in ieder geval de Beatrixlaan zo veel mogelijk open kan blijven. Nou, een van de dingen die bij de HBG-locatie hoort, is dat wij willen dat daar een fietsverbinding doorheen plaatsvindt. Want je kunt nu al bij het Hof van Rijswijk dus de Oude Terpen niet langsfietsen en als ook aan de andere kant gebouwd nog worden, kun je helemaal niet meer fietsen. En dat is natuurlijk niet de bedoeling, dus zo gebruiken we toch een aantal functies. Wordt het er daar mooier op? Nou, in eerste instantie niet als ik heel eerlijk ben. Dat is gewoon het eerlijke antwoord. Als we dan even doorgaan, blijf ik toch maar even bij mobiliteit. Er zijn ook een aantal vragen over fietsen. Nou, dat is sowieso ook een belangrijk antwoord. Wilde ik toch even de ChristenUnie in geruststellen. Ik heb de vorige keer, heb ik ook gezegd, hoeveel fietsparkeerplekken er waren. Heb ik toch een keer nagevraagd of dat het wel klopte. 2022 fiets parkeerplekken komen er in het project, dus ook daar liggen de eisen hoog. Ik dacht, heb ik dat goed gelezen? Maar dat klopt. Er komen overigens ook veel ruimte voor scootmobielen, omdat er zorgwoningen in zitten. Dus inderdaad u heeft gelijk, mensen gaan zeker niet allemaal met de auto ergens naartoe. Dus we verwachten veel fiets beweging, maar ook scootmobiel bewegingen. Dan over de ventweg. Ik ga het eerst even praktisch uitleggen. De ventweg is niet een weg die vanaf, dan ben ik even de straatnaam kwijt. Sorry. Ja, Van de Tempellaan. Dank u wel. We werken samen. Daar zit nu een fietspad en die gaat helemaal door richting de Beatrixlaan. Wat er gaat gebeuren. Er komt een ingang aan de Van de Tempellaan. Dat wordt gelijk te breed. Ik noem het toch even een ventweg, want daar hebben we het nu over en die buigt af. Dus je komt dan vanzelf weer op de Generaal Spoorlaan. Daarmee is het eigenlijk ook helemaal geen interessante weg om verkeer af te snijden of wat dan ook, je komt gewoon een paar meter verderop kom je weer op dezelfde weg terecht. Dus dat wordt eigenlijk de verbreding, zodat er ook auto's kunnen komen. En dan, als je rechtdoor gaat richting de Beatrixlaan, als fietser wordt het uiteindelijk na de afslag weer gewoon een fietspad, dus dat heel even voor de verduidelijking. En dan vraagt u, hoe gaat het precies heten? We gaan het inrichten als een fietsstraat, maar hoe we het verkeerstechnisch precies gaan benoemen, dat moeten we nog even uitwerken. En dat is ook iets waar wij als gemeente bij betrokken zijn. Maar het maakt in ieder geval voor de intekening nu, voor het bestemmingsplan niet uit als, hoe breed het moet zijn in het bestemmingsplan. Ventweg is namelijk ook geen formele term, dus in die zin hebben we het zo genoemd, omdat we vooral wilden duiden welke functies erin kwamen. Het is bedoeld voor het halen van afval, maar ook voor busjes die pakketten komen leveren. Was er ook nog gevraagd, mag je daar dan stoppen? Er komen sowieso aflever plekken in de, in het plan, dus dat mag je ook je boodschappen uitpakken en, of ze noemen het ook wel kiss and ride plekken. Nou, dan mag je van alles doen, zullen we maar zeggen, maar even kort stoppen. Die zitten sowieso in het plekje. Dat was een heel raar antwoord van mij. Sorry. Heel even kijken. Fietspad, de dove wand. Ja en dat was ook een vraag van de inspreker. Ik heb mij even laten informeren, dus ik probeer het zo goed mogelijk uit te leggen. Er is gerefereerd naar regio en er werd gezegd gisteren in Den Haag getest, er is een regio model gehanteerd en achteraf bleek dus dat niet het juiste model is gebruikt, dus dat is één ding is veranderd. Er is nu een nieuw model gebruikt. Daar is ook gerekend toen met, dat er al die bovengrondse oplossing zou zijn van de Beatrixlaan. Dus dat die twee wegen naar elkaar toe zouden zijn. Daar is mee gerekend. En nu is er gerekend dus blijkbaar met het juiste verkeersmodel. Ja, ik ben natuurlijk geen expert, maar dat laat ik mij dan vertellen. En gewoon even op de situatie zoals die nu is, omdat die voorlopig nog wel even zo blijft. De situatie zoals die nu is, maar wel degelijk op de plek van de HBG-locatie. Daar komen andere cijfers uit en de vraag was ook, wat betekent dat als het nou niet goed is gegaan? Nou heel simpel, als blijkt bij de vergunningverlening dat het niet klopt en dat wordt getoetst, zullen er toch wel degelijk maatregelen genomen moeten worden hè? Dus in ieder geval de ODH heeft dit, maar deze, dit onderzoek goedgekeurd. Dus ik ga er heel even van uit dat dat gewoon goed is gekeurd. Maar mocht er toch blijken bij de vergunningverlening, dat er twijfels over zijn, dan komt dat weer boven tafel. Dus als ik nu kijk, dat we de goedkeuring hebben van het ODH, heb ik daar

vertrouwen in. Maar ik snap wel de verwarring. Ik moest ook even doorvragen. Heel even kijken. Dat is de ventweg, Beatrixlaan. Heel concreet en nu we toch hebben over checken bij ODH, dat was ook een check. Is er een check geweest bij de welstand? Dat was van ChristenUnie de vraag. Ja, zowel het Q-team dat we op de Boogaard Stadscentrum hebben zitten, heeft positief geadviseerd, als de welstandscommissie. Dus die stap is ook genomen. Er is nog een vraag gesteld door PGNR over hoe wordt, even kijken er staat hier nog een vraag over de huurwoningen. Dan ben ik die vraag een beetje kwijt. Sorry.

De voorzitter: Volgens mij ging het om de ja, die verhouding sociaal en midden huur dacht ik?

Wethouder Van de Waart: Nou, dat staat gewoon in de afspraken die we hebben met de ontwikkelaar. Dus nou, de koop wordt natuurlijk verkocht, dus dat is voor die mensen. Dat is evident, maar de huurwoningen en de percentages daarvan zijn gewoon vaste afspraken met de ontwikkelaar. En ook om dat zo te laten blijven. Dan sluit ik af met de vragen over duidelijkheid naar bewoners en inspraakavonden. Mevrouw Jansen-Van der Kooi heeft inderdaad, ze is bij meerdere bijeenkomsten geweest. Daar is, ze is ook meerdere keren persoonlijk gesproken met onze medewerkers, die ook een informatiecentrum hebben in de Boogaard. Bij mijn weten in ieder geval twee keer, zelfs nog afgelopen vrijdag. Kijk, die informatieavonden die georganiseerd worden, verplicht georganiseerd worden door de ontwikkelaar, dat is natuurlijk de taak van de ontwikkelaar. Zij verwijzen daar inderdaad, dat herken ik ook, wel eens naar de gemeente. Dus dat voelt een beetje als van ja nou, ga daar maar naartoe. In het gebied van de Boogaard hebben we dat eigenlijk zo geregeld, dat mensen inderdaad naar het informatiecentrum kunnen gaan en dat heeft de inspreker in ieder geval ook wel degelijk gedaan. En daar uitgebreide gesprekken over gehad. Ik ben daar persoonlijk niet bij geweest, dus ik vind dat altijd heel ingewikkeld om dan te zeggen wat daar wel en niet gezegd is. Maar ik hoop in ieder geval, want een aantal van de vragen heeft u ook gesteld en herhaald, dat ik daar wel duidelijkheid op heb kunnen geven. En ik begrijp ook dat zo een grote ontwikkeling, op een plek waar eigenlijk al heel lang niks is, dat altijd vragen oproept bij bewoners. Zeker als je daar direct omheen woont en heel vaak hebben we het dan over wat het gaat worden. En daar zijn heel veel vragen over. Maar misschien is het nog wel heel veel spannender, is de bouwfase. Want dan hebben we vaak overlast van bouwwerkzaamheden en geluid en transportbewegingen. En dat zien we natuurlijk ook in het gebied, dus ik begrijp dat heel goed en wij proberen dat juist ook met zo een informatiecentrum, heel goed mensen te woord te staan en antwoorden te geven. En soms zijn dat ook best ingewikkelde antwoorden. Over zo een dove band bijvoorbeeld. Dus ik doe daar ook helemaal niks aan af en ook helemaal niet over de beleving. Maar ja, ik hoop nog steeds op een goedkeuring, of in ieder geval een bindend advies, positief bindend advies voor u, zodat we nou ja, verder kunnen met deze mooie ontwikkelingen in Rijswijk. Dat was mijn eerste termijn denk ik, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart, voor het beantwoorden van de vele vragen en ik open de tweede termijn en wil kijken naar mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Rechts. Ik zat verkeerd te drukken. Ik drukte links, maar moest rechts. Ik had nog een verduidelijkingsvraag even voor mezelf richting de wethouder, om het even gemakkelijk te houden. Als we nou boven die 328 plekken uitkomen en er moet gebruik gemaakt gaan worden van de Q-Park faciliteit. Is het dan, in die brief staat dat het wel, dat het, dat ze dat willen streven om dat voor dezelfde tarieven te doen als voor die eerste 328. Is dat ook een keiharde garantie die we daarvoor kunnen gaan krijgen? Of blijft dat nog steeds ongewis, of heb ik het dan verkeerd begrepen? Dat is eigenlijk mijn verduidelijkingsvraag nog even voor de tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dan kijk ik naar mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk. Mijnheer Van 't Eind, u wil mijnheer Kaffa interrumperen?

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter. De heer Braam had nog wel een goede vraag aan de heer Kaffa. Waarom Wij Rijswijk met een vrij summiere toelichting nou tegen de ontwikkeling van het plan is? En ik was eigenlijk wel benieuwd naar dat antwoord.

De voorzitter: Mijnheer Kaffa, wilt u daarop reageren?

De heer Kaffa: Omdat ik onduidelijkheid heb over het aantal parkeerplekken. En dat we nu bijna het helemaal ontrafeld hebben en als het antwoord naar mijn zin is, dan is het mysterie voor mij ontrafeld en zie ik geen bezwaren meer. Zo kan het ook mijnheer Van 't Eind.

De voorzitter: Dan geef ik het woord nu wel aan mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: De wonderen zijn de wereld nog niet uit. Voorzitter, dank u wel. Allereerst dank in de richting van het college voor de wethouder, voor de uitgebreide beantwoording. En ja, ik moet zeggen ook naar tevredenheid. Op zich de vraag van de heer Kaffa begrijp ik wel. Het blijft natuurlijk een klein beetje in de markt hangen, ook zeker gelet op het feit dat wat u ook even zijdelings aangaf, dat er in de Binckhorst wat spannende dingen gebeuren, maar op moment als we door blijven bouwen in Rijswijk, dan gebeuren ook hier spannende dingen. Dus ik kan mij die vraag best voorstellen. Dus daar in ieder geval graag nog een antwoord op, want ik denk dat dan ook die motie volstrekt overbodig is. Of amendement, nee motie was het. Dus dat sowieso. In de richting van ChristenUnie zou ik mee willen geven van ja, 18 tot 30. Ja ik begrijp die percentages wel. Zeg ik, toen ik ieder geval in die leeftijdscategorie zat, moest ik nog beginnen met het halen van mijn rijbewijs. Ik had een inkomen wat niet echt je van het was, om een auto te kunnen kopen. Dus ja, dat kost even tijd en op moment als je ziet en je passeert de 30 jaar, dan gaat het percentage razendsnel naar 43,8 procent omhoog.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen wil u interrumperen. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: De heer Braam. Het gaat specifiek om 22 tot 30-jarigen, dus wel degelijk over mensen die al een rijbewijs hebben. De meeste hebben wel een rijbewijs maar, maar 20 tot 25 procent heeft een auto tot en met 30 jaar. Dat vind ik best hoog. In de Randstad hè? Ik heb het helemaal uitgezocht met CBS. Was leuk om te doen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Mijnheer Braam.

De heer Braam: Ja, datzelfde onderzoek dat heb ik ook gedaan en nou ja, dan zal ik daar ook nog maar even op aanvullen. Want dan krijg je de bijzondere situatie dat mensen van 22 tot 30 jaar bijzonder lastig in aanmerking komen voor een woning in de midden huur sector. Ze mogen al blij zijn als ze voor een sociale woning in aanmerking kunnen komen. Dus al die cijfers, ik denk toch dat u enigszins bok schiet met de cijfers zoals u die gepresenteerd heeft.

De voorzitter: U daagt mevrouw Harmsen uit. Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Dat vind ik wel leuk. We hebben ook drie kinderen en ook boven de 18 en het is inderdaad een hele zoektocht, maar het kan wel en ik moet zeggen, de salarissen zijn tegenwoordig ook wat hoger, maar ze kunnen het wel vinden. En nou, dan gaan ze dus ook op een gegeven moment trouwen en vinden ze een woning. Dat vind ik ongelooflijk, iets wat te huur is. Dus we zijn daar heel blij mee thuis. Het kan wel, maar de cijfers, de harde cijfers over autobezit. Ik denk dat het ons helpt om een beeld te krijgen van, wie zijn die starters nou? En hebben

ze wel behoefte aan een parkeerplek en misschien hebben ze veel beter behoefte aan die fantastische scooter en fietsparkeerplekken die er wel degelijk komen. Wat geweldig is.

De voorzitter: Dit is meer een reactie geweest. Geen interruptie. Mijnheer Braam. Wilt u verdergaan met uw tweede termijn?

De heer Braam: Ja, dank u wel. Ik begrijp in ieder geval dat ik aardig wat jongeren naar mevrouw Harmsen kan sturen voor een gezond advies om snel aan een huurwoning te komen. Dus dat pad, dat laat ik die mensen dan ook graag bewandelen. You never know. Zelf eigenlijk ook wel nieuwsgierig, want een deel van onze achterban zou daar ook graag dan wel weet van willen hebben, hoe mensen sneller dan voor hun 30ste aan een huis kunnen komen. Maar goed, dat terzijde. Dan weer even terug naar het HBG-plan. Nou, in ieder geval de oplossing voor ieder geval die, dat fietspad wat enigszins aangepast wordt. Nou, dat begrijpen we dan ook ten eerste. En ja, we zijn niet alleen een autopartij, maar we willen graag op alle fronten doorrijden. Of het nu gaat om openbaar vervoer, of lekker lopen, of lekker met de auto, zowel naar Den Haag als uit Den Haag. Dat begrijp mij ten eerste dus ja, ik vind fijn dat GroenLinks daar nog even extra aandacht aan besteed. Maar ja, u kent ons. Vervoer is voor ons belangrijk in de breedste zin van het woord. Dan ja, voorzitter. Langzaam maar zeker begin ik op een leeftijd te komen dat ik nou, toevallig afgelopen zaterdag zag ik een schitterend mooie, nou ja de fat bike onder de scootmobiels. Dus de kans is vrij groot dat, als ik onverhoopt in het HBG-gebouw terechtkom, dat ik zo een prachtig mooie fat bike ga, nee scootmobiel ga aanschaffen. Die in ieder geval lijkt op een fat bike. Dan kan ik ieder geval met 45 kilometer per uur lekker racen door Rijswijk. Dat lijkt mij helemaal fantastisch. En heb ik in ieder geval een zekerheidje van een parkeerplek onder het HBG-gebouw. Dus dat lijkt mij ook fantastisch. Voorzitter, ik wil het hier graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Braam, dan geef ik graag het woord aan de heer Oelen. Geen behoefte? Mevrouw Kames van Rijswijks Belang.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Sowieso had ik nog een vraag die niet beantwoord is. Dat is over dat die weg niet in het geldende Bestemmingsplan, niet toegestaan was. Daar stond dat, het aanleggen van een weg is in het geldende Bestemmingsplan niet toegestaan. Dus toen vroeg ik, hoe wordt hiermee omgegaan? Bij die vraag is nog geen antwoord gekomen. En dan blijf ik het nog wel even herhalen. Dat die harde toezegging, dat het in die AOK komt te staan, want dat is echt voor onze partij heel belangrijk. Dat echt als de mensen meer parkeerplekken nodig hebben, dat ze dan echt ze kunnen parkeren bij Q-Park en voor dezelfde prijs als in het HBG. Dat vind ik heel belangrijk. En dan had ik toch nog een opmerking voor mevrouw Harmsen, kan het even niet laten. Ik ben het op gaan zoeken, maar het was het is nu zo, in 2025 is er 9,2 miljoen personenauto's, met een stijging van 2 procent ten opzichte van vorig jaar. Dus dat wilde ik u toch nog even graag mededelen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan kijk ik naar mijnheer Van der Veer. Wilt u het woord voeren?

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de uitgebreide beantwoording. En als reactie op de motie. Die zullen wij, als die al wordt ingebracht, niet steunen, want er ligt een mooie oplossing. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Enk, CDA. Wilt u het woord voeren?

De heer Van Enk: Dank u wel. Ik dank de wethouder, voor de duidelijke beantwoording. We zullen het over het STOMP-principe, de uitwerking hier in de raad, nooit helemaal met elkaar eens worden. Maar dat is ook heel gezond in de politiek. Voorop staat voor ons, dat wat voor sturing we ook willen

geven aan het autobezit in nieuwbouw bij nieuwbouwwoningen, de omgeving daar niet de dupe van mag zijn. En we gaan ervan uit, we denken dat het onontkoombaar is dat in de buurt betaald parkeren, ofwel wordt uitgebreid, of de tijden worden uitgebreid. Dat moet dus garantie zijn voor de bewoners, dat ze niet van hun plekken verdreven worden. Aan de andere kant ja, het is ontzettend jammer. We kunnen niet heel hard sturen, zolang er niet echt goede voorzieningen zijn en ook een omgeving die zich daarvoor leent, om van alternatief vervoer gebruik te maken. Dat, dit is niet een ideaal plaatje op dit moment. Daar wordt hard aan gewerkt. Dat is goed om te horen en wij denken dat de motie in feite alleen maar onderstreept wat de wethouder al heeft gezegd. Dat er voor de bouwvergunning opnieuw wordt getoetst of de mobiliteit cijfers kloppen. En ja, ik zie aan de andere kant ook helemaal geen probleem om deze motie te steunen. Ik zou het ook als een steun in de rug van de wethouder kunnen zien, richting Achmea. Want in de brief staat geen keiharde garantie, maar een inspanningsverplichting. Dat tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Dan geef ik het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie. Geen behoefte. Mevrouw Van der Weij van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank voor de wethouder voor het verduidelijken van de ventweg dan wel fietsstraat, maar in ieder geval de intentie lijkt mij heel helder. Dat het veilig is voor de mensen die daar wonen en komen. Ik heb geen aanvullende vragen, maar aangezien we toch een beetje in de cijfertjes zitten vandaag en dat wel een beetje mijn hobby is, zitten we toch wel op 24 miljoen fietsers tegenwoordig in Nederland en daarbij laat ik het graag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Dan de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter en dank u de wethouder, voor de uitgebreide beantwoording. Voor de tweede termijn. Ja ik, over parkeren nogmaals. Er wordt aangenomen dat er voldoende parkeerplaatsen zullen worden gerealiseerd. Mocht er onverhoopt toch een tekort ontstaan, geeft u aan dat er een beroep wordt gedaan op de Q-Park. Toch voorzitter? Maken we ons zorgen, omdat het huidige straatbeeld al laat zien dat de verkeersdruk toeneemt en dit met de toekomst van toekomstige automobilisten alleen maar verder zal toenemen. Om te voorkomen dat toekomstige autobezitters uiteindelijk teleurgesteld raken, vindt onze fractie van belang om dit risico tijdig te ondervangen. Daarom overweegt onze fractie om de motie van fractie Wij Rijswijk te steunen. Althans, mocht deze in stemming worden gebracht. Tot zover. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Mijnheer Van 't Eind van GroenLinks. Niet? Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn van uw raad. Geef ik graag het woord aan wethouder Van de Waart, voor de tweede termijn.

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Nou, er is volgens mij ook vooral onderling van gedachten gewisseld, want het aantal extra vragen is beperkt. Laat ik beginnen met de vraag die ik vergeten was en dat is de vraag van Rijswijks Belang over, hoe zit het nou met die ventweg? Dat is niet toegestaan in het huidige bestemmingsplan. Dat is ook precies de reden waarom het hier bij u voorligt. Als het binnen het huidige bestemmingsplan, had u daar niet over hoeven spreken. Dus dat is een van de aanpassingen die wordt gedaan. En dat komt ook eigenlijk een beetje, dat in het vorige Bestemmingsplan hier niet goed rekening mee is gehouden, dat eigenlijk er een ventweg is voor dit soort functionaliteiten. Dus misschien had u hem anders alsnog wel gekregen, maar nu konden we hem een keer, in één keer meenemen, dus dat is gelijk de vraag die ik vergeten was. En u had nog een andere vraag. Nou, u had eigenlijk de toezegging van, gaat u dat regelen? Dat heb ik volgens mij gezegd, dat ik dat ging regelen. En wij vroegen eigenlijk de basis van, is het de toezegging dat ze die parkeerplekken gaan regelen? Nou dat staat in de brief. Dat hebben ze gedaan. Toch heel even

voor de duidelijkheid, want ik hoorde hier net naast mij dat het extra parkeerplekken zijn in Q-Park. Maar binnen de norm die ze moeten regelen, moeten er al 23 parkeerplekken worden afgenomen bij Q-park, dus het zijn extra parkeerplekken bij Q-Park. Het is niet zo dat het überhaupt nog niet gebeurde. Laat ik het zo zeggen. Dus het aantal parkeerplekken is volgens mij niet zozeer de zorg die u had. U had, vooral de zorg van, wat is dan de prijs? Dat vind ik wel echt lastig, om daar een harde garantie over af te geven. Omdat dat zaken zijn waar niet, waar wij niet als gemeente over gaan. Wat ze wel hebben gezegd is dat het voor de bewoners niet uit zou moeten maken, of dat je dan de ene plek of de andere plek krijgt toegewezen. En laten we eerlijk zijn, zo een parkeerplek huren bij zo een ontwikkeling is gewoon echt substantieel veel duurder, dan de parkeervergunning op straat. Nou hebben we voor onze regio ook gewoon een hele schappelijke parkeervergunning tarief, maar dan nogal niettemin is, dat zijn echt andere prijzen. Toch heel even over, want er werd ook door Beter voor Rijswijk gerefereerd. Toch nog een keer naar de Brinkhorst. Dat is echt een hele andere situatie. Ik schets toch even de situatie. De norm ligt daar gewoon echt heel anders. Een voorbeeld, bezoekers norm ligt daar op 0,05 en wij hebben 0,2 per woning, dus nou, dat tel je al uit als je zo een x-aantal woningen. Maar dat geldt ook op de parkeernorm zelf. Die ligt enorm laag in de Binckhorst. Dus het is gewoon echt een hele andere situatie. Ik zou die niet durven vergelijken met wat voor een ontwikkeling dan ook, die wij op dit moment in Rijswijk doen. En volgens mij wilt u dat ook helemaal niet, want daarover hebben we net namelijk een nieuwe parkeernota afgesloten, om dat met elkaar vast te stellen. Heel even kijken. Maar dat betekent toch ook een beetje ja, ik weet niet of ik Wij Rijswijk helemaal tevreden kan stellen. Iets over die prijs. Kan ik geen harde toezegging over doen, want dat is toch wel echt aan de ontwikkelaar en de bewoners zelf, die straks dat met elkaar afspreken. Volgens mij heb ik dan toch alle vragen, dit waren volgens mij de vragen. Ja, dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij de bomen?

Wethouder Van de Waart: Bomen hè? Ja, die was ik de eerste. Sorry, die was ik de eerste ronde al vergeten en dat terwijl ik die eigenlijk al helemaal voor had bereid, want u had daar de eerst, in het forum ook al over gesproken. Maar uw vraag over de bomen was. Nou, de bomen die terug worden geplant. Toch heel even, laat ik daar dan even aandacht aan besteden. Er is eigenlijk onderscheid tussen de bomen die rondom het gebied staan. Hier is overigens al een kapvergunning voor gegeven. Dat gaat over 92 bomen, maar de voorwaarde die erbij is gesteld, is dat er in totaal 128 bomen moeten terug worden geplant. En dan heb ik het echt nog niet over de binnentuin, maar over de, het gebied eromheen. 119 daarvan komen aan de plan grenzen, dus eromheen en negen daarvan langs de Minister Tempellaan en er wordt ook nog bomen aangeplant en struiken op het middenterrein. En daar is nog niet helemaal van opgeschreven hoeveel dat er zijn, dus dat houdt u nog van mij tegoed. U vraagt ook naar de kwaliteit. Nou, dat stemmen we natuurlijk altijd af met ook, met het groen beleid, dat we hier in Rijswijk hebben vastgesteld. Ik hoop dat daarmee uw vraag alsnog is beantwoord. Excuses voor het vergeten van deze vraag.

De voorzitter: Hartelijk dank voor het beantwoorden ook van deze vraag en voor de andere vragen in tweede termijn, wethouder Van de Waart. Dan kijk ik naar mijnheer Kaffa en vraag ik of u de motie in stand houdt?

De heer Kaffa: Zou ik drie minuutjes even mogen schorsen?

De voorzitter: Uiteraard 3 minuten, is dat voldoende? Prima, dan gaan we over 3 minuten verder. Ik schors de vergadering voor 3 minuten.

De voorzitter: De 3 minuten zijn voorbij. Ik open de vergadering en geef het woord aan de heer Kaffa.

De heer Kaffa: Dank u wel. Ik wacht even tot het geroezemoes weer een beetje gedaald is voorzitter, als dat mag?

De voorzitter: Graag stilte en alle aandacht voor mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Fijn hè? Het is fijn dat de wethouder naar ons en de andere leden van de raad heeft geluisterd tijdens het forum, om een oplossing te vinden voor het parkeren. Het feit dat er afspraken staan met Q-Park om te praten en om de kosten lager te houden dan het straat parkeren, is denk ik ook de juiste weg. Wij zullen de motie die wij in hebben gediend, die zullen wij intrekken. En wij zullen voor het plan gaan stemmen, omdat het sowieso ook eigenlijk de locatie natuurlijk nu echt wel ontwikkeling behoeft. En er is gelukkig parkeerruimte bij Q-Park te vinden. En laten we hopen dat we dan in dit geval geen gebruik hoeven gaan maken van de overflow bij Q-Park en dat het allemaal door de hoge geleerden goed berekend is allemaal. Maar we blijven nauwlettend volgen uiteraard. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dus de motie is ingetrokken. Dan kunt u overgaan tot stemming over het raadsvoorstel Bindend advies planwijziging HBG-locatie en ja, een stemverklaring kan natuurlijk worden afgelegd. Mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Wij rekenen erop dat de wethouder haar harde toezegging in het AOK, dat het wordt opgenomen. Ik vertrouw hierop.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Andere raadsleden die een stemverklaring wensen af te leggen? Dat is niet het geval. Dan kunt u overgaan tot stemming. Met 28 stemmen voor is het raadsvoorstel unaniem aangenomen.

7. Raadsvoorstel Bindend advies Sijthoff Residences (RV 25 043)

- a. *Motie veranker deelmobiliteit in elke herontwikkeling voor een leefbaar gezond en bereikbaar Rijswijk (PvdA CU GL D66)*
- b. *Raadsvoorstel Bindend advies Sijthoff Residences (RV 043)*

De voorzitter: Dan het laatste agendapunt, het Raadsvoorstel bindend advies Sijthoff Residences. Er is een motie voorbereid en ingediend en ik hoop dat we ons, dat u zich kunt beperken tot het toelichten van deze motie, want het was namelijk een Akkoordstuk en ik geef graag het woord als eerste aan de eerste indiener, de heer Van der Veer van de PvdA.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Klopt helemaal. Daar is uitgebreid gesproken in een forum over dit voorstel, maar de beantwoording van de wethouder triggerde ons toch om aan een amendement of een motie te werken, om iets te verduidelijken. We hebben een motie daarom voorbereid over deel mobiliteit, want deel mobiliteit is in dit project niet opgenomen, omdat in de beantwoording was gezegd, het is niet nodig en daar is genoeg ruimte. Maar juist in een stad vol in ontwikkeling vinden wij het belangrijk dat deel mobiliteit bij herontwikkeling altijd moet worden opgenomen om een leefbare, gezonde en bereikbaar Rijswijk te houden. En wij verzoeken dan ook het college te onderzoeken, of deelmobiliteit voortaan standaard opgenomen kan worden in het programma van eisen bij alle herontwikkelingen en transformaties. Daarbij actief te stimuleren dat ontwikkelaars ruimte reserveren voor deelauto's en deelfietsen, beschikbaar te stellen of zorgen dat deze openbaar beschikbaar gesteld worden, zodat bewoners vanaf dag één gebruik kunnen maken van duurzame mobiliteit en dan aan de gemeenteraad medio 2026 terug te koppelen, welke middelen en hoe de voortgang van dit proces is ingezet en dat is eigenlijk onze motie, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer, voor het toelichten van de motie. Wensen de andere mede-indieners ook een toelichting te geven? Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Ook heel kort. Alleen over die motie, niet over het raadsvoorstel, wat inderdaad verder akkoord is. Het was ja, wat verbazingwekkend dat ondanks de net aangestelde mobiliteitsstrategie, waarin niet alleen als er schaarste is, maar sowieso vanuit het STOMP-principe deel mobiliteit een optie is, die de gemeente wil aanbieden. We zijn ook kampioen deel mobiliteit geworden voor kleine grote gemeente, of grote kleine gemeenten. Dat weet ik niet meer hoe dat zat. En dat het niet is opgenomen in zo een nieuwbouwproject, dus vanuit die verbazing willen we nog even eigenlijk de mobiliteitsstrategie die de gemeente al heeft aangenomen, even wat verder aanscherpen, verduidelijken. Dat is alles. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Mijnheer Van 't Eind van GroenLinks, wilt u het woord voeren? Niet. Mevrouw Van der Weij van D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk is het heel kort. Ik sluit mij helemaal aan bij de woorden die net gezegd zijn en we hopen op een steun voor dit voorstel, zodat we met elkaar het STOMP-principe ook echt gaan naleven en omarmen met elkaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Mijnheer Braam van Beter voor Rijswijk. Die is, dan ga ik naar een andere.

De heer Cupedo: Voorzitter?

De voorzitter: Sorry. Mijnheer Cupedo.

De heer Cupedo: Dank u. Afgelopen Forum hebben wij dit voorstel uitgebreid gesproken. Voor ons was en is het een Akkoordstuk. En wat betreft de motie, die vinden wij jammer en wij zullen deze niet steunen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cupedo. Dan kijk ik naar mijnheer Oelen van de Rijswijkse VVD.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Inderdaad, ook ik beperk mij tot de motie. Ik heb een aantal vragen voor de indieners, of twee eigenlijk. De eerste is toch, ja wat voegt dit nou eigenlijk toe aan die mobiliteitsstrategie die in de raad is vastgesteld? Mevrouw Harmsen die zegt daar wel wat over. Het is een extra steuntje in de zet. Maar bent u het niet met mij eens, dat het ook wel het, de bevoegdheid en ook het verstand en de wijsheid van een college moet zijn, om de instrumenten toe te passen die het passend acht bij een ontwikkeling? Dat is mijn eerste vraag. Dat stel ik niet alleen aan u, maar aan alle indieners en dan laat ik het maar aan u, wie de vraag gaat beantwoorden. En een andere is wat praktisch van aard. Hoe ziet u dit nou eigenlijk voor zich? Moet elke ontwikkelaar of woningcorporatie, want daar hebben we namelijk ook over, bij een project dan verplicht worden gesteld ruimte te reserveren? Wat als dat niet lukt, bijvoorbeeld omdat de ruimte er niet is, of omdat de ontwikkeling dan economisch niet meer uit kan, gaat dan het project niet door? We hebben heel concreet net een RIB over de Galjoenstraat ontvangen. Die heeft u waarschijnlijk ook al gelezen, staat niks in over Maasvoorzieningen. Wat betekent dat dan exact voor dit project? Ik ben gewoon even op zoek naar wat dit nou is? Is dit nou iets wat tanden heeft? Of is het eigenlijk weer gewoon iets wat ja, we roepen de wethouder op, maar het heeft geen consequenties. Als dat het laatste is, dan is het dus echt een zinloze motie. En als het het eerste is, dan ben ik heel benieuwd naar wat voor consequenties jullie daaraan willen verbinden? En tot slot voorzitter, ben ik ook wel benieuwd naar de appreciatie van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Niesen van Rijswijks Belang.

Mevrouw de Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Aansluitend aan Beter voor Rijswijk. Dit raadsvoorstel is besproken in het Forum van a tot z. Het was al een Akkoordstuk en ook onze fractie ziet geen toegevoegde waarde in deze motie. Net zoals de VVD. Deel mobiliteit moet wat ons betreft aan de ontwikkelaars worden overgelaten, zeker als zij miljoenen investeren in projecten en dat geldt ook voor de toekomst. En daarom zullen wij tegen deze motie stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Kaffa van Wij Rijswijk. Niet? Sorry, mijnheer Zoghbi.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij kunnen ons in delen van deze motie vinden, vooral het punt dat deel mobiliteit openbaar beschikbaar moet zijn, zodat bewoners vanaf de eerste dag kunnen profiteren van duurzame mobiliteit, vinden wij wel belangrijk. Tegelijkertijd willen we benadrukken dat het ook beschikbaar stellen van bijvoorbeeld genoeg parkeerplekken, essentieel is. Zonder deze voorzieningen wordt het lastig om deel mobiliteit daadwerkelijk toegankelijk en aantrekkelijk te maken. Daarnaast willen we ook opmerken dat dit voorstel vraagt om weer een onderzoek, zonder dat er op dit moment dekking tegenover staat. Om te voorkomen dat we dadelijk met een rekening van enkele duizenden euro's komen zitten, wachten wij in eerste instantie de reactie van de wethouder af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoghbi. Dan wil ik het woord geven aan mijnheer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan de indieners. Er wordt in de motie een, hele mooie voornemens neergezet, in aanvulling op de vele beleidsnota's die we hebben. Alleen in het voorliggende raadsvoorstel wordt dat nou net niet toegepast. Dus wat heeft de indieners ertoe bewogen om weer een nieuwe motie in te dienen en niet een amendement op het voorliggende raadsvoorstel? Dan hadden we vanavond het ergens over kunnen hebben. Dan hadden we daar een besluit over kunnen nemen en dat is net de makke van al die mooie voornemens. Ook alle mooie beleidsnota's. Het komt aan op het toepassen, om het doen. En waarom hebben de indieners die kans hier niet te baat genomen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Enk. Dan geef ik graag het woord aan de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter. Onze fractie is verheugd dat er eindelijk stappen worden gezet om het terrein van Sijthoff aan te pakken. Deze locatie ligt al te veel lang braak, met alle negatieve gevolgen voor de omgeving. Het is goed dat hier nu een concreet plan ligt. Voorzitter, alhoewel deel mobiliteit een goed instrument is, vindt onze fractie het niet overal toepasbaar en is meer een maatwerk kwestie. Daarom wachten we eerst het antwoord of de reactie van de wethouder alvorens wij een oordeel kunnen vellen over de huidige motie. Tot zover, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad. Er zijn een aantal vragen gesteld aan de indieners van de motie en u heeft ook een aantal vragen, of een enkele vraag gesteld aan het college. Ik geef u het woord wethouder Van de Waart, in ieder geval of u ook een reactie wilt geven op de motie?

Wethouder Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik heb verder geen vraag gehoord, dus ik beperk mij tot reactie op de motie, maar niet voordat ik enige duiding heb gegeven aan mijn reactie de vorige keer in het Forum. Want ik wil toch heel even de motie scheiden van de, van het voorliggende besluitstuk wat er voorligt, namelijk het bindend advies wat u gevraagd wordt. Op dit moment hebben wij geen normen of andere eisen als het gaat over deel mobiliteit, anders dan het gaat over de connectie die we hebben met de parkeerplekken. En daar hebben we net de discussie ook over gehad. Daar heeft u vaker over gesproken, met andere projecten, als er deel mobiliteit wordt

doorgevoerd. Dit is nou een project waar er dus voldoende parkeerplekken zijn en daar eigenlijk dus ook geen aanvraag is gedaan, om deel mobiliteit toe te voegen en minder parkeerplekken te doen. En dat is, brengt in een keer een hele andere discussie hier teweeg in de raad. We zijn het bijna niet meer gewend, zou ik zeggen. En daarom heb ik de vorige keer ook gezegd, ik zit hier dan eigenlijk met twee portefeuilles. Eén als RO-wethouder en dan moet ik zeggen ja, in dat project van Sijthoff is het dus gewoon niet nodig volgens de geldende normen die we op dit moment hebben. En twee, zit ik hier als wethouder mobiliteit en hebben we natuurlijk ook ambities met elkaar afgesproken als het gaat over het STOMP-principe en deel mobiliteit. Nou, dus ik koppel hem toch heel even los van het voorliggende besluit dat ligt, maar ik geef toch een reactie op die motie. En het zal u misschien verbazen, ik ben daar helemaal niet zo negatief over en dat komt eigenlijk ook vanwege de ontwikkelingen die eigenlijk al gaande zijn, waar we mee bezig zijn. In de mobiliteitsstrategie staat natuurlijk deel mobiliteit sowieso als een van de ambities, die zijn we ook aan het uitwerken. Daar gebeuren allerlei zaken over, zoals regionale afspraken. Zodat je niet maar met je deelscooter of met je deelfiets tot de grens kunt. Maar ook ergens anders naartoe kunt. Dus er zitten allerlei afspraken in. Dus deel mobiliteit gaat ook niet alleen maar over auto's, gaat ook over fietsen, over deelscooters. En een van de onderdelen is ook dat we eigenlijk graag opnieuw willen kijken, over welke afspraken maak je nou met ontwikkelaars? En daarom kan ik toch wel positief zijn over deze motie, in ieder geval de vraag die er ligt en dat komt eigenlijk door een aantal woordjes. Eén, er staat te onderzoeken. Ik zou willen zeggen ja, daar zijn we dus eigenlijk al een beetje mee bezig hè? Dus dat kan geen kwaad. En dat staat ook, in de tweede, er staat in eerste instantie om ruimte beschikbaar te stellen of dat deze openbaar beschikbaar wordt gesteld en dat geeft de ruimte om te kijken. Dat we in ieder geval de discussie aangaan. Heeft u nagedacht over deel mobiliteit en waar zou dat dan kunnen? Maar dat kan dus ook betekenen, dat in een geval dat niet op een plangebied kan, je kijkt van, is het wel in de directe omgeving ter beschikking voor de bewoners? En in de zin werd ook even geraakt van, zijn er middelen? Ja, dit kan eigenlijk wel gewoon. Het is eigenlijk gewoon ondersteuning van het werk die we doen. En dus kan ik er in principe ook gewoon positief over zijn, maar koppel ik hem even los van het voorliggende besluit wat u op Sijthoff heeft neergelegd. Daar wil ik nog een opmerking over maken. Want we hebben natuurlijk wel contact met Sijthoff en het feit dat het niet nou ja, verplicht is dan straks in de vergunningverlener, wil helemaal niet zeggen dat zij negatief staan tegenover deel mobiliteit. En nou, de eerste gedachte was bijvoorbeeld iets met fietsen rondom het hotel. Want dat kun je je natuurlijk goed voorstellen. Het is helemaal niet gezegd dat er dus niks komt. Alleen zet ik weer even mijn RO-pet op, het hoeft dus niet straks voor de vergunningverlening en de processen die we met ze aangaan. Ik hoop hiermee, het was een beetje een lang verhaal, maar ik probeer het even van elkaar te scheiden en even duiding te geven aan beide processen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart en kijk ik naar de raad voor de tweede termijn. De heer Van der Veer, geef ik u het woord en wilt u reageren op de gestelde vragen als indiener?

De heer Van der Veer: Ja. Ik zal in het algemeen reageren op de vragen die gesteld zijn, komen toch wel een beetje overeen met elkaar. We hebben deze motie ingediend, omdat juist de mobiliteit, de wethouder heeft al gezegd, daar hebben we mooie voornemens, mooie plannen voor aangenomen en het verbaasde ons dat daar in dit project helemaal geen deel mobiliteit, het woord is opgenomen. We krijgen straks de ontwikkelingen in het hele havengebied, ruim 2500 woningen. En wat is er dan mooier hè? Want in het deelgebied, waar onder andere Sijthoff onder valt, krijgen we te maken met wellicht problemen met parkeren en daar, dus per plangebied zou je daar moeten nadenken over mobiliteit. Dus we willen de wethouder daarop stimuleren. Dat juist bij alle ontwikkelingen, of het nou wel of niet nodig is, altijd deel mobiliteit mee te nemen, want deel mobiliteit betekent dat het uiteindelijk ten gunste komt voor onze groene stad, voor het spelen, voor ontmoeten, voor nou veilige wegen, noem maar op. We kunnen daar dus alleen maar voordeel uithalen. Nou, waarom een

motie en geen amendement? Ook een motie is gewoon een instrument om tot resultaat te komen. En wij hopen dus ook op wat bredere steun, zodat de wethouder ook, ondanks dat ze heeft gezegd dat het al gebeurt, daarmee verder aan de slag kan. Dat is denk ik grofweg mijn reactie op de vragen. Het is zeker geen motie voor de Bühne, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Volgens mij heeft u als initiatiefnemer hiermee de vragen goed beantwoord, hoop ik. Kijk naar al naar uw raad. Is er behoefte aan een ...? Mijnheer Oelen van de VVD.

De heer Oelen: Ja, heel graag, voorzitter. Dank u. Dank wethouder en dank heer Van der Veer, voor de nadere toelichting. Ik vat hem eventjes kort samen. Ik begrijp van de wethouder dat het feitelijk al wordt uitgevoerd. Zelfs de indiener, de heer Van der Veer geeft dat zonet in zijn tweede termijn aan. Waarbij hij zegt ja, het is niet, het is geen motie voor Bühne. Nou ja, ik concludeer dan maar soepeltjes, dat het daarmee, als het al wordt gedaan, wel een motie voor de Bühne is, maar dat is een kwestie van hoe je ertegenaan kijkt. En ik hoor wel een ander aspectje, waardoor ik iets minder gecharmeerd, nog minder gecharmeerd ben van deze motie, namelijk de wethouder die zegt ja, ik zie het als een steun om als Maas niet in het plangebied kan worden opgevangen, of kan worden gerealiseerd, dat dit dan in de openbare ruimte moet worden gerealiseerd. Dat betekent dus, mijn hele snelle conclusie, dat gaat dus dan ten koste van bijvoorbeeld parkeerplekken in de openbare ruimte. Want op een andere manier kan het dan niet worden gerealiseerd, dat is maar even mijn hele korte conclusie van hetgeen ik net heb gehoord. Ja, dit alles maakt dat de Rijswijkse VVD niet voor deze motie zal gaan stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Niet. Ik zag mijnheer Zoghbi van Wij Rijswijk.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de beantwoording wethouder en ook de reactie van de heer Van der Veer. Mijn eerste reactie was ook precies hetzelfde als die van de VVD. U doet dit al, waarvoor heeft hij die motie nodig? En verder toelichting van mijn collega van de VVD, steunen wij ook, dus wij zullen ook tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Ja, nog een korte uitleg over deel mobiliteit als een service, want dat is echt een service, ook als het in de openbare ruimte gepland wordt, dan kunnen mensen bijvoorbeeld met hun tweede, derde, vierde auto, waarvan de VVD altijd zich ook druk maakt, kunnen mensen beslissen ik, het wordt een deelauto, die tweede, derde, vierde auto. Het geeft echt minder parkeerdruk in wijken in Den Haag. Uitvindersbuurt. 100 mensen hebben drie deelauto's. Dat is echt niet hun eerste auto, maar dat is hun tweede, derde, vierde auto. Ik denk dat toch, dat VVD eventjes in de schorsing moet nadenken of het niet voor hun ook interessant is om hieraan mee te doen.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Oelen naar de interruptiemicrofoon gaat en u gaat interrumpen. Mijnheer Oelen.

De heer Oelen: Dank, voorzitter. Ja, ik heb geen vraag voor mevrouw Harmsen, maar wij zijn niet tegen mobility as a service en het aantal auto's voor de deur, ja dat is uiteindelijk iemands keuze. En we hebben daar anderszins ook wel afspraken over gemaakt. Het enige wat ik en ik heb zo meteen ook geen behoefte aan een schorsing, want ik blijf tegen deze motie, omdat die deels overbodig is en deels omdat daar door de wethouder iets in wordt gezien, waar ik wars van ben. Dus dat is de reden waarom wij tegen die moties zullen stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oelen. Mevrouw Harmsen, u was klaar? Anderen, ik zag mijnheer Van Enk volgens mij van het CDA.

De heer Van Enk: Voorzitter, de heer Van der Veer zegt, ook een motie is een instrument om tot resultaten te komen. Ik denk dat we hier heel kort weer zien dat we ons als raad steeds laten verleiden om te discussiëren over mooie beleidsvoornemens. Maar vanavond had er gewoon een amendement moeten liggen. Als het je menens is, als het je serieus is, had je het voorstel moeten wijzigen. Dat doen de initiatiefnemers niet. Ze constateren verbaasd. Ik haal de heer Van der Veer aan, dat er niet aan deel mobiliteit is gedaan en ja, lossen we dat op door weer een nieuw aanhangsel aan de vele mobiliteit motto's toe te voegen? Het STOMP-principe voorzitter, is voldoende. Daar zouden we het over eens moeten zijn. Het gaat er alleen om, om een keer te doen wat je zegt.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van der Weij wil interrumperen. Mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van Enk, wat mij zo verwonderd, we hebben het in het vorige betoog gehad over vergezichten en visie en deze motie straalt uit, vergezichten en visie. We willen meer deel mobiliteit in Rijswijk, om Rijswijk leefbaar te houden. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, ik ben altijd voor vergezichten, maar dan het liefst als het kan, aan het begin van een raadsperiode en niet vlak voor de verkiezingen. Dan hoor, dan neem ik aan dat we hier over resultaten gaan praten van die vergezichten en dat mis ik nu bij de indieners van deze motie.

De voorzitter: Mevrouw Niesen, u wil, wie wilt u interrumperen?

Mevrouw de Haan-Niesen: Ik wil niemand interrumperen, ik wil een punt van orde maken.

De voorzitter: Gaat uw gang?

Mevrouw de Haan-Niesen: We zitten hier het raadsvoorstel voor het Sijthoff te behandelen. En deze motie gaat daar ver buiten. Dus ik wil vragen of we het gewoon bij het raadsvoorstel kunnen houden. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Niesen. Het is inderdaad een motie die wel relatie heeft met het raadsvoorstel dus ... Mevrouw Van der Weij, wilt u nog interruptie plegen?

Mevrouw Van der Weij: Ik wil nog reageren op de heer Van Enk. Maar er kwam een punt van orde tussen, waardoor ik even in verwarring ben wat hier nog mee gedaan wordt, voordat ik op mijnheer Van Enk kan reageren.

De voorzitter: Dan geef ik u, mevrouw Van der Weij, eerst het woord. Wilt u reageren dan op mijnheer Van Enk?

Mevrouw Van der Weij: Ja, mijnheer Van Enk. Ik ben nog wel benieuwd naar wat u nu net zei. Dat u zou graag de resultaten willen zien. Maar volgens mij gaat het leven door van jaar tot jaar tot jaar tot jaar. Het zou zo jammer zijn als we elke vier jaar zo een keiharde knip neerzetten. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Hoe later op de avond hoe filosofischer, voorzitter. Nee, ik wil het gewoon even praktisch houden. Ik vind het prachtig nogmaals, om over die vergezichten te praten. Ik denk dat we afgelopen vier jaar meerdere mobiliteits nota's hebben gezien, waarvan alles is gezegd wat ik samenvat over dat STOMP-principe, waar die deel mobiliteit dus voorrang moet krijgen op privébezit van auto's. En daar ben ik het mee eens. Alleen, het gaat er ook een keer om, om het ook te doen. En

als je dan verbaasd bent over een voorliggend raadsvoorstel, waar dat op een onderdeel niet is toegepast, dan moet je een amendement indienen. Dan moet je besluiten om dat alsnog te doen. En niet weer met een nieuw vergezicht te komen. Want voornemens, ik zal u zeggen, we hebben van de week nog als fractievoorzitters ons gebogen op de dikke lijst van moties en toezeggingen en die wordt nu bij de Forum Samenleving geagendeerd, om alsnog een keer door te nemen over wat er nou wel en wat er nou niet is uitgevoerd. En ik verzeker u, dat overal waar we geen duidelijk antwoord op krijgen, die gaan aan het eind van deze raadsperiode geruisloos de onderste la in. En dat wil ik graag voorkomen. Ik wil liever doen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij, voldoende zo? Dan, volgens mij heeft u voldoende met elkaar uitgewisseld en gedebatteerd over de ingediende motie Veranker deel mobiliteit in elke ontwikkeling voor een leefbaar, gezond en bereikbaar Rijswijk. Ik denk dat de indieners het in stand houden, dus ik wil u vragen om over te gaan tot stemming over deze motie. Met 17 stemmen tegen en 11 voor is deze motie verworpen. Dan gaat u stemmen over het raadsvoorstel zelf. Het raadsvoorstel Bindend advies Sijthoff Residences. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Met 28 stemmen voor is het raadsvoorstel aangenomen.

8. Sluiting

De voorzitter: Nou, dan zijn we aan het einde gekomen van de vergadering. 22.50 uur, ik sluit de vergadering.